

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

Edícia: Porovnávacie analýzy

01/2021

Porovnanie bezpečnostných stratégií vybraných európskych štátov

(Porovnávacia analýza k parlamentnej tlači č. [369](#))

Vypracoval: Mgr. Martin Mališka, Odbor Parlamentný inštitút

Schválila: Mgr. Natália Švecová, riaditeľka Odboru Parlamentný inštitút

Bratislava

25. januára 2021

Anotácia:

Predložený materiál sa zameriava na prehľad bezpečnostných stratégií vybraných európskych štátov. Stručne rozoberá proces ich prijatia, základné charakteristiky stratégií, bezpečnostné riziká a spôsoby, ako im štáty chcú čeliť.

Kľúčové slová:

bezpečnostná stratégia, bezpečnosť, obrana

Postavenie Odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj Oddelenie Parlamentná knižnica a Oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti Odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Odbor Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Odboru Parlamentný inštitút a autorov.

Obsah

1	Úvod.....	4
2	Prehľad bezpečnostných stratégií	5
2.1	Česká republika	5
2.2	Estónska republika	8
2.3	Francúzska republika.....	11
2.4	Chorvátska republika.....	16
2.5	Litovská republika.....	19
2.6	Lotyšská republika	21
2.7	Maďarsko.....	26
2.8	Nemecká spolková republika	31
2.9	Poľská republika	35
2.10	Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska.....	39
2.11	Švédske kráľovstvo	45
3	Záver.....	49
	Použité zdroje.....	50

1 Úvod

Väčšina štátov sveta má základný strategický dokument, v ktorom stanovuje svoje priority z bezpečnostného, ale aj obranného a zahraničnopolitického hľadiska. Štáty v bezpečnostných stratégiách formulujú svoj pohľad na svet, od naznačenia a hodnotenia rizík, ktorým podľa seba čelia, cez základné záujmy až po spôsoby, ako výzvam čeliť a zabezpečiť vlastnú bezpečnosť.

Slovenská republika prijala poslednú bezpečnostnú stratégiu v roku 2005. V súčasnosti má už vyše 15 rokov a je potrebné podotknúť, že patrí k najstarším. Pomerne malá časť sa venuje kybernetickej bezpečnosti a novým technológiám, ktoré sa za posledných 15 rokov stali bežnou súčasťou našich životov. Za najväčšiu hrozbu sa považuje možnosť získania a použitia zbraní hromadného ničenia a niektorých ich nosičov teroristickými skupinami, prípadne zlyhávajúcimi štátmi. Je tak nutné pristúpiť k jej aktualizácii.

Vláda Slovenskej republiky svojím [uznesením č. 803 zo 16. decembra 2020](#) schválila návrh Bezpečnostnej stratégie Slovenskej republiky, ktorý bol následne dňa 8. januára 2021 doručený Národnej rade Slovenskej republiky na schválenie ako parlamentná tlač č. [369](#). V zmysle rozhodnutia predsedu Národnej rady Slovenskej republiky č. [372](#) z 8. januára 2021 bol návrh pridelený na prerokovanie Výboru NR SR pre európske záležitosti, Zahraničnému výboru NR SR a Výboru NR SR pre obranu a bezpečnosť a ako gestorský výbor bol určený Výbor NR SR pre obranu a bezpečnosť. Návrh Bezpečnostnej stratégie Slovenskej republiky (tlač 369) je zaradený do [návrhu programu 23. schôdze](#) Národnej rady Slovenskej republiky, ktorá začne v utorok 26. januára 2021.

2 Prehľad bezpečnostných stratégií

2.1 Česká republika

Vláda ČR schválila uznesením vlády ČR zo dňa 4. februára 2015 č. 79 Bezpečnostní strategii České republiky 2015.¹ Bezpečnostná stratégia je vládny dokument, ktorý bol vypracovaný spoločne s Kanceláriou prezidenta ČR a Parlamentom ČR.² Bezpečnostná stratégia sa venuje štyrom oblastiam: **východiská bezpečnostnej politiky ČR, bezpečnostné záujmy ČR, bezpečnostné prostredie, stratégie presadzovania bezpečnostných záujmov ČR.** Po prijatí Bezpečnostnej stratégie bola prijatá aj Obranná stratégia České republiky.³

Východiská bezpečnostnej politiky ČR

Úlohou vlády ČR je zaistovanie bezpečnosti obyvateľov, obrany zvrchovanosti a územnej celistvosti krajiny a zachovanie náležitostí demokratického právneho štátu. Bezpečnosť ČR je založená na princípe zaistenia bezpečnosti jednotlivca, ochrany jeho života, zdravia, slobody, ľudskej dôstojnosti a majetku. Kľúčový význam z hľadiska zaistenia bezpečnosti ČR má politická a hospodárska stabilita EÚ. Bezpečnostná politika ČR je založená na proaktívnom prístupe, usiluje sa o včasnú detekciu hrozieb, ich kvalitnú analýzu a prijímanie aktívnych opatrení. ČR preto dáva prednosť aktívnemu predchádzaniu ozbrojeným konfliktom a preventívnej diplomacii. Preto sú základnými východiskami pre zaistenia obrany a bezpečnosti ČR aktívna účasť v systéme kolektívnej obrany NATO opierajúcej sa o transatlantickú väzbu, rozvoj schopností EÚ pre zvládanie kríz a spolupráca s partnerskými krajinami.⁴

Bezpečnostné záujmy ČR

Česká republika rozlišuje svoje bezpečnostné záujmy podľa ich dôležitosti. Z uvedeného dôvodu boli vytvorené tri kategórie záujmov:

- **životné záujmy** (zaistenie suverenity, územnej celistvosti, politickej nezávislosti, zachovanie všetkých náležitostí demokratického právneho štátu, vrátane záruky a ochrany základných práv a slobôd obyvateľov),
- **strategické záujmy** (napríklad bezpečnosť a stabilita, najmä v euroatlantickom priestore, prevencia a zvládanie miestnych a regionálnych konfliktov a zmierňovanie

¹ Uznesenie vlády České republiky č. 79 zo dňa 4. februára 2015. Dostupné na: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/VPRA9TLBFGUZ>. [cit. 21.01.2021].

² Strana 5 Bezpečnostnej stratégie České republiky. Dostupné na: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>. [cit. 21.01.2021].

³ Obranná stratégia České republiky. Dostupné na: http://www.mocr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/OS.pdf. [cit. 21.01.2021].

⁴ Strana 6 Bezpečnostnej stratégie České republiky. Dostupné na: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>. [cit. 21.01.2021].

ich následkov, zachovanie globálnej stabilizačnej role a zvýšenie efektívnosti OSN, posilňovanie súdržnosti a efektívnosti NATO a EÚ, funkčný a transparentný režim kontroly konvenčného zbrojenia v Európe, zaistenie kybernetickej bezpečnosti a obrany ČR, atď.),

- **ďalšie významné záujmy** (napríklad znižovanie kriminality s dôrazom na hospodársku kriminalitu, organizovaný zločin, informačnú kriminalitu a boj s korupciou, posilňovanie spravodajskej ochrany a obrany ČR, vedecko-technický rozvoj s dôrazom na nové technológie s vysokou pridanou hodnotou inovácií, ochrana životného prostredia, atď.).⁵

Bezpečnostné prostredie

Bezpečnostné prostredie prechádza dynamickými zmenami, najmä jeho predvídateľnosť sa znižuje. Dôvodom je rastúci počet neštátnych a nadnárodných subjektov, ktoré sú zdrojmi hrozieb. Vzdialené konflikty môžu mať priamy dopad na domácu bezpečnosť. Priame ohrozenie ČR masívnym vojenským útokom je nízke, ale v susediacich oblastiach sa znižuje bezpečnosť a stabilita, a preto nemožno vylúčiť priame ohrozenie členského štátu EÚ alebo NATO. Ohrozenie môže byť dvojaké. Buď tradične vojenské, alebo hybridné. Základom pre elimináciu naznačených rizík je členstvo ČR v NATO a EÚ a dobré vzťahy so susednými krajinami. Medzi hlavné zdroje hrozieb patria vyhrotené postoje voči hodnotovým základom spoločnosti (ohrozujúce koncept demokratického právneho štátu a popieranie základných ľudských práv a slobôd). Nositeľom hrozieb môžu byť neštátni aktéri ako aj štáty.

Zásadný vplyv na stabilitu bezpečnostného prostredia majú ambície niektorých aktérov, ktorí sa snažia presadzovať svoje záujmy aj vojenskou silou. Hrozbou je aj snaha o jednostranné budovanie sfér vplyvu prostredníctvom politického, vojenského, ekonomického a spravodajského tlaku. Uvedené aktivity sa prejavujú aj v kybernetickom priestore. Rizikom pre bezpečnosť sú aj nevojenské hrozby (napr. migrácia, energetika, previazanosť finančných trhov, ekonomika a chudoba, demografia, ohrozenie kritickej infraštruktúry, klimatické zmeny, závislosť na dovoze strategických surovín a energií).⁶

Bezpečnostná stratégia identifikuje nasledovné hrozby:

- oslabovanie mechanizmu kooperatívnej bezpečnosti a politických a medzinárodnoprávných záväzkov v oblasti bezpečnosti,
- nestabilita a regionálne konflikty v euroatlantickom priestore a jeho okolí,
- terorizmus,

---

⁵ Strana 7 Bezpečnostnej stratégie Českej republiky. Dostupné na: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>. [cit. 21.01.2021].

⁶ Strany 8 až 10 Bezpečnostnej stratégie Českej republiky. Dostupné na: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>. [cit. 21.01.2021].

- šírenie zbraní hromadného ničenia a ich nosičov,
- kybernetické útoky,
- negatívne aspekty medzinárodnej migrácie,
- extrémizmus a nárast interetnického a sociálneho napätia,
- organizovaný zločin, najmä závažná hospodárska a finančná kriminalita, korupcia, obchodovanie s ľuďmi a drogová kriminalita,
- ohrozenie funkčnosti kritickej infraštruktúry,
- prerušenie dodávok strategických surovín alebo energií a
- pohromy prírodného alebo antropogénneho pôvodu a iné mimoriadne udalosti.⁷

Stratégia presadzovania bezpečnostných záujmov ČR

ČR identifikuje 4 základné časti potrebné na presadenie vlastných bezpečnostných záujmov:

- **kolektívny rozmer zaistenia obrany a bezpečnosti** (napr. aktívna účasť v systéme kolektívnej obrany NATO, solidarita medzi spojencami, aktívna účasť v misiách NATO, EÚ a OSN, zapojenie do NATINADS, budovanie kapacít, budovanie partnerstiev s relevantnými krajinami a medzinárodnými organizáciami, predchádzanie konfliktom - OBSE),
- **stratégia prevencie a potlačovania bezpečnostných hrozieb** (napr. využívanie bilaterálnych vzťahov, členstva v NATO, EÚ, OSN a OBSE, ČR sa zameriava na krajiny východnej Európy a západného Balkánu, vrátane Východného partnerstva EÚ, SZBP EÚ, rozvojová, transformačná a humanitárna pomoc, potieranie všetkých foriem terorizmu, nešírenie zbraní hromadného ničenia a ich nosičov, obrana proti kybernetickým útokom, budovanie systému pružnej odolnosti, zvyšovanie ochrany a odolnosti prvkov národnej a európskej kritickej infraštruktúry, zvyšovanie diverzifikácie dovozov strategických surovín, investície do vedy),
- **ekonomický rámec zaistenia bezpečnostných záujmov** (napr. udržiavanie a posilňovanie medzinárodnej konkurencieschopnosti ČR, minimalizácia dopadov negatívnych ekonomických javov a aktivít, obmedzenie závislosti ČR na potenciálne nestabilných krajinách, preverovanie aktivít suverénnych fondov, pri ktorých možno predpokladať snahu o cielené ovplyvňovanie hospodárskeho a politického vývoja ČR, zaisťovanie bezpečného a dôveryhodného kyberpriestoru),
- **inštitucionálny rámec zaistenia bezpečnosti** (napr. diplomatická a konzulárna služba, spravodajská služba, Armáda ČR, Vojenské spravodajstvo, Polícia ČR,

---

⁷ Strany 11a 12 Bezpečnostnej stratégie Českej republiky. Dostupné na: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>. [cit. 21.01.2021].

Hasičský a záchranný zbor ČR, Národní bezpečnostní úřad, Národní centrum kybernetické bezpečnosti).⁸

2.2 Estónska republika

Národná bezpečnostná koncepcia z roku 2017 bola pripravená vládou a predložená parlamentu Estónskej republiky (*Riigikogu*). Nahrádza dokument z roku 2010. K zmene koncepcie dochádza na základe zmien v bezpečnostnom prostredí a rozvoju estónskeho národného bezpečnostného systému. Avšak parlament by mal aktualizovať koncepciu aspoň každé štyri roky. Aspoň dvakrát počas štvorročného cyklu by mal predseda vlády informovať parlament o dosiahnutých cieľoch stanovených koncepciou.⁹

Koncepcia obsahuje tri základné časti:

- cieľ bezpečnostnej politiky a zásady jej realizácie,
- bezpečnostné prostredie a
- ciele a usmernenia.

Cieľ bezpečnostnej politiky a princípy jej realizácie

Cieľ estónskej bezpečnostnej politiky je zabezpečenie nezávislosti a suverenity národa, prežitie ľudí a štátu, teritoriálna integrita, ústavný poriadok a bezpečnosť obyvateľstva. Estónska bezpečnostná politika vychádza zo zásad uvedených v Charte OSN. Cieľom je predchádzanie hrozbám a rovnako aj rýchla a flexibilná odpoveď v prípade nutnosti. Estónsko sa bude brániť v každom prípade, bez ohľadu na to, aký silný bude súper. Ak Estónsko dočasne stratí kontrolu nad časťou svojho územia, tak estónski občania sa budú zapájať do organizovaného odporu v danej oblasti. Estónsko kontroluje a bráni svoje teritórium, teritoriálne vody, vzdušný priestor a kybernetický priestor a zodpovedá za ich bezpečnosť.¹⁰

Estónska bezpečnosť je garantovaná členstvom v NATO a EÚ, ako aj spoluprácou so spojencami a medzinárodnými partnermi. Estónsko považuje vlastnú bezpečnosť a bezpečnosť jej spojencov za nedeliteľnú. Estónsko prispieva do NATO a EÚ, aby posilnilo

---

⁸ Strany 13 až 22 Bezpečnostnej stratégie Českej republiky. Dostupné na: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>. [cit. 21.01.2021].

⁹ Strana 2 Národného bezpečnostného konceptu Estónskej republiky. Dostupné na: ka https://www.kaitseministeerium.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/national_security_concept_2017_0.pdf. [cit. 21.01.2021].

¹⁰ Strany 2 a 3 Národného bezpečnostného konceptu Estónskej republiky. Dostupné na: https://www.kaitseministeerium.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/national_security_concept_2017_0.pdf. [cit. 21.01.2021].

solidaritu členských štátov, aby čelilo bezpečnostným hrozbám v rôznych regiónoch a zlepšilo obrannú spôsobilosť členských štátov.¹¹

Kolektívna obrana NATO poskytuje vierohodné odstrašenie a obranu pre Estónsko. Členstvo v spoločnom politickom, právnom a ekonomickom priestore EÚ, ktorý je založený na dôvere členských štátov, spolupráci a spoločných hodnotách, posilňuje estónsku bezpečnosť. Pre vytvorenie konzistentne a efektívne fungujúceho systému národnej bezpečnosti Estónsko rozvíja šesť pilierov:

- vojenská obrana,
- civilná podpora pre vojenskú obranu,
- medzinárodná činnosť,
- domáca a vnútorná bezpečnosť,
- udržiavanie pokračujúcej činnosti štátu a spoločnosti, a
- psychologická obrana.¹²

Bezpečnostné prostredie

Medzinárodné bezpečnostné prostredie je charakterizované napätím. Hrozby a riziká, ktoré sa rozvinuli spoločne s globalizáciou, sa vyhrotili. Množstvo konfliktov nepokleslo, niektoré existujú v Európe a jej blízkosti. Viacero zamrznutých konfliktov nebolo doteraz vyriešených. Zároveň je európska bezpečnosť ovplyvňovaná migráciou. Globálny vplyv západného hodnotového sveta (založený na demokracii, trhovom hospodárstve, vládne práva a ľudských právach) sa znižuje a ideologická opozícia sa zvyšuje.¹³

Bezprostredná hrozba pre estónsku bezpečnosť závisí od bezpečnostnej situácie v euroatlantickom priestore a susedných krajinách. Na európsku bezpečnosť má vplyv zvýšená ruská vojenská aktivita a agresívne správanie. Ruská federácia má záujem o obnovu vlastného veľmocenského postavenia, pričom neváha za uvedeným účelom použiť aj vojenskú silu. Rusko posilňuje svoje ozbrojené sily a prítomnosť na hraniciach členských štátov NATO. Ruské nepredvídateľné, agresívne a provokatívne aktivity (narúšanie vzdušného priestoru, ofenzívne vojenské cvičenia, nukleárne hrozby) vytvárajú nestabilitu. Sankcie a ďalšie protopatrenia použité proti Ruskej federácii mali zdržiavajúci účinok, ale obnovenie dôvery

---

¹¹ Strana 3 Národného bezpečnostného konceptu Estónskej republiky. Dostupné na: https://www.kaitseministeerium.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/national_security_concept_2017_0.pdf. [cit. 21.01.2021].

¹² Strana 3 Národného bezpečnostného konceptu Estónskej republiky. Dostupné na: https://www.kaitseministeerium.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/national_security_concept_2017_0.pdf. [cit. 21.01.2021].

¹³ Strana 3 a 4 Národného bezpečnostného konceptu Estónskej republiky. Dostupné na: https://www.kaitseministeerium.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/national_security_concept_2017_0.pdf. [cit. 21.01.2021].

a spolupráce závisí od zmiernenia napätia a riešenia konfliktov, do ktorých je zapojené Rusko.¹⁴

NATO je základom bezpečnosti a obrannej spolupráce v euroatlantickom priestore a základným kameňom kolektívnej obrany. Možnosť vojenského útoku na Estónsko nemôže byť vylúčená, ak kolektívne odstrašenie nebude dôveryhodné. Zvýšil sa vojenský nátlak a pravdepodobnosť vojenského nasadenia proti Estónsku alebo inému štátu v oblasti Baltského mora. Vojenská prevaha NATO je dostatočná pre odvrátenie útoku, zároveň sa zvýšila spolupráca medzi baltskými a nordickými krajinami. EÚ a jej základné slobody sa nachádzajú pod tlakom, čelí viacerým hrozbám (ekonomika, politická nestabilita, migrácia, politická radikalizácia). Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika nabera na význame. Oslabovanie pút, ktoré držia EÚ pohromade, môže priviesť Ruskú federáciu k názoru, že agresívne politiky plnia svoj účel.¹⁵

Veľký význam v oblasti bezpečnosti zohráva kybernetický priestor, ktorý neslúži iba na nevojenské účely, ale stáva sa aj bojiskom. Digitálne služby sú veľmi významné v prípade štátu, akým je Estónsko. Kybernetická bezpečnosť a digitálne služby sú oblasti, kde Estónsko dosahuje svetovú úroveň a je schopné ovplyvňovať ich rozvoj na medzinárodnej úrovni. Výzvu v kybernetickom priestore nepredstavujú iba štáty, ale aj teroristické skupiny a organizovaný zločin. Jednotlivci sú často podporovaní a vedení štátmi.¹⁶

Obranu ovplyvňuje aj organizovaný zločin a prírodné katastrofy, znečistenie životného prostredia a šírenie nákazlivých chorôb. Problémom pre stabilitu štátu môže byť aj nerovnomerný regionálny rozvoj, sociálna nerovnosť, chudoba, polarizácia spoločnosti, ako aj starnutie a zmenšovanie populácie. Estónska budúcnosť a bezpečnosť je závislá od globálnych trendov.¹⁷

---

¹⁴ Strana 4 Národného bezpečnostného konceptu Estónskej republiky. Dostupné na: https://www.kaitseministeerium.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/national_security_concept_2017_0.pdf. [cit. 21.01.2021].

¹⁵ Strany 4 a 5 Národného bezpečnostného konceptu Estónskej republiky. Dostupné na: https://www.kaitseministeerium.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/national_security_concept_2017_0.pdf. [cit. 21.01.2021].

¹⁶ Strana 5 Národného bezpečnostného konceptu Estónskej republiky. Dostupné na: https://www.kaitseministeerium.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/national_security_concept_2017_0.pdf. [cit. 21.01.2021].

¹⁷ Strana 6 Národného bezpečnostného konceptu Estónskej republiky. Dostupné na: https://www.kaitseministeerium.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/national_security_concept_2017_0.pdf. [cit. 21.01.2021].

Ciele a usmernenia

Na naplnenie hlavného cieľa sú potrebné rôzne činnosti, napríklad:

- udržiavanie svetového poriadku založeného na medzinárodnom práve a Charte OSN, chrániť globálny vplyv a silu demokracie, právneho štátu a ľudských práv a upevňovať identitu založenú na týchto hodnotách,
- posilnenie solidarity členských štátov NATO a EÚ, taktiež v oblasti bezpečnosti,
- zvýšiť kapacity a efektívnosť diplomacie a zahraničnej služby pri posilňovaní svetového poriadku založeného na spoločných hodnotách a spoločných pravidlách,
- posilniť kolektívnu obranu, zvýšiť jej účinnosť a odstrašujúci efekt zameriavajúc sa na obranu aliančného teritória, a upevniť prítomnosť spojeneckých síl pripravených na boj v Estónsku a jeho okolí,
- implementovať komplexný koncept národnej obrany so zameraním sa okrem iného na rozvoj a financovanie kritických kapacít, zvýšiť efektívnosť spolupráce medzi obrannými a bezpečnostnými inštitúciami a vo väčšej miere využívať výskumný potenciál krajiny,
- aktívne sa zúčastňovať na predchádzaní medzinárodným konfliktom a krízovom riadení, budovaní mieru a globálnej alebo regionálnej humanitárnej pomoci,
- posilniť kontrolu hraníc krajiny (aj vonkajšej hranice Európskej únie), čím sa znížia nadnárodné hrozby a riziká,
- podniknúť kroky na zvýšenie konkurencieschopnosti estónskeho štátu a podnikov a zatriaktívnenie hospodárskeho prostredia.¹⁸

2.3 Francúzska republika

Strategické hodnotenie obrany a národnej bezpečnosti 2017¹⁹ bolo vypracované v gescii ministerstva ozbrojených síl komisiou pozostávajúcou z 18 členov. Členovia komisie pozostávali zo zástupcov civilných aj vojenských inštitúcií, ako aj kvalifikovaných osôb verejného života. Komisia spolupracovala s volenými zástupcami, manažermi verejných a súkromných inštitúcií, ako aj výskumníkmi vo Francúzsku a zahraničí, najmä v Európe.²⁰

---

¹⁸ Strany 7 a 8 Národného bezpečnostného konceptu Estónskej republiky. Dostupné na: https://www.kaitseministeerium.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/national_security_concept_2017_0.pdf. [cit. 21.01.2021].

¹⁹ Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

²⁰ Strategické hodnotenie obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

Strategické hodnotenie obrany a národnej bezpečnosti má tri časti, ktoré sa následne delia na kapitoly:

- Časť A - Rýchle a trvalé zhoršenie strategického prostredia,
- Časť B - Nové formy vedenia vojny a konfliktov a
- Časť C - Naša obranná stratégia - Strategická autonómia a európske ciele.²¹

V prvej časti sa stratégia zameriava na hodnotenie medzinárodného systému, ktorý čelí niekoľkým výzvam. Ide najmä o **spochybňovanie multilaterálneho poriadku** (mení sa rozloženie síl, rastie neistota, objavujú sa viaceré regionálne mocnosti, tvorí sa multipolárny svet, rivalita na medzinárodnom poli ohrozuje súčasný medzinárodný poriadok), **dekonštrukciu európskej bezpečnostnej architektúry** (anexia Krymu, porušenie helsinských princípov, pozastavenie alebo oslabenie zmlúv o konvenčných ozbrojených silách v Európe, o otvorení nebi, pochybnosti o budúcnosti zmluvy o likvidácii rakiet stredného a krátkého doletu) a **pnutie v EÚ** (EÚ čelí nestabilite v okolí a mnohým krízam, názory členských štátov na riešenie kríz sa líšia, objavujú sa odstredivé tendencie, populizmus, protesty).²²

Po hodnotení medzinárodného prostredia prichádza na rad hodnotenie francúzskej bezpečnosti. Rastúca vzájomná závislosť štátov má za následok, že aj vzdialené krízy môžu mať dopad na Európu. Existuje niekoľko simultánne prebiehajúcich konfliktov, v ktorých sú zaangażované francúzske ozbrojené sily. V prvom rade ide o priame (teroristické) útoky na francúzskej pôde, z ktorých najväčší dopad mali útoky v roku 2015. Francúzske ozbrojené sily sú nasadené aj v regióne Sahel-Sahara, kde sa sústreďujú najmä na boj s terorizmom a pašovaním. Okrem Afriky pôsobia aj na Blízkom východe, kde rovnako bojujú proti terorizmu. Poslednou oblasťou, kde majú francúzske ozbrojené sily svoje záväzky je východné a severné krídlo Európy. V tejto oblasti sú a môžu byť nasadené v dôsledku ruských aktivít.²³

Za rizikové oblasti sú označené **Stredomorie a jeho južné regióny** (najmä Líbya a Levanta, destabilizácia ďalších štátov bude mať dopad na európsku bezpečnosť), **Balkán** (džihadisti môžu využiť existujúce problémy, návrat nepokojov bude znamenať zlyhanie NATO a EÚ, taktiež ohrozí vnútornú bezpečnosť EÚ), **subsaharská Afrika** (Francúzsko má v tejto oblasti priame bezpečnostné a ekonomické záujmy, hrozbou sú najmä narastajúca islamistická radikalizácia, terorizmus, pirátstvo a pašeráctvo) a **Ázia** (za poslednú dekádu

²¹ Strany 2 a 3 Strategického hodnotenia obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

²² Strany 17 až 20 Strategického hodnotenia obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

²³ Strany 20 až 23 Strategického hodnotenia obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

zaznamenal región najväčší nárast výdavkov na zbrojenie, súperenie Číny a Spojených štátov môže mať za následok narušenie *statusu quo* a následne žiadosť o vzájomnú pomoc zo strany Spojených štátov alebo ich spojencov; Francúzsko sa sústreďuje na partnerstvo najmä s Austráliou a Indiou, ale aj Japonskom, Singapurom, Malajziou, Indonéziou a Vietnamom).²⁴

Stratégia si zároveň všima, že existujú viaceré skutočnosti, ktoré zhoršujú existujúce krízy. Ide najmä o **demografické a migračné tlaky** (Afrika má zaznamenať najväčší prírastok populácie, ale zároveň čelí mnohým problémom, počas vrcholu migračnej krízy v roku 2015 vstúpilo do EÚ nelegálne asi 1,9 milióna ľudí, 1,2 milióna boli žiadatelia o azyl), **klimatickú zmenu** (medzi ohrozené regióny patria Sahel, juhovýchodná Ázia a v menšej miere tichomorské ostrovné štáty, dopad na poľnohospodárstvo a rybárstvo, Arktída sa môže stať predmetom konfrontácie), **hygienické riziká** (rastúca mobilita ľudí umožňuje rýchlejšie šírenie vírusov - napr. SARS, príklad eboly v západnej Afrike ukazuje, aké zložité je udržať krízy pod kontrolou v prípade veľkého pohybu populácie, riziko, že sa nový vírus rozšíri z jedného druhu na druhý alebo unikne z laboratória, je skutočné), **súperenie v energetike** (na európskom trhu pravdepodobne budú pôsobiť protichodné záujmy medzi krajinami vyvážajúcimi skvapalnený zemný plyn, krajinami, ktoré vyvážajú plynovodmi a tranzitnými krajinami) a **organizovaný zločin** (nelegálne zakúpenie zbraní pre teroristické účely).²⁵

Samostatná kapitola je venovaná aj technologickým a digitálnym inováciám, ktoré majú potenciál predstavovať problémy. Riziko predstavuje možná strata technologickej prevahy Západu a zaostávanie vo vývoji; výzvu predstavujú aj kybernetické hrozby, ktoré môžu spôsobiť značné hospodárske škody a znefunkčniť siete a kritickú infraštruktúru.²⁶

Druhá časť sa venuje posilneniu a šíreniu džihádistického terorizmu, šíreniu konvenčných, biologických, chemických a nukleárnych zbraní, a obnove vojenského súperenia. Džihádistický terorizmus je označený za bezprostrednú a najvýznamnejšiu hrozbu, ktorej čelí Francúzsko. Dôvodom je, že priamo ohrozuje územie Francúzska a jeho

---

²⁴ Strany 24 až 26 Strategického hodnotenia obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

²⁵ Strany 39 až 31 Strategického hodnotenia obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

²⁶ Strany 31 až 34 Strategického hodnotenia obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

obyvateľstvo. Výzvou je aj fakt, že za 20 rokov džihádizmus nezoslabil, ale premiestnil sa a vyvinul sa. Dôkazom je jeho rozšírenie od západnej Afriky až do Indonézie.²⁷

Šírenie ľahkých zbraní, protitankových zbraní a mín je dlhodobo známe, v súčasnosti sa však do rúk neštátnych aktérov, teroristov a milícií dostávajú aj ťažké zbrane, ako delostrelectvo a nová generácia taktickej výzbroje (termobarické zbrane v Levante). Podobne dochádza k šíreniu aj biologických a chemických zbraní, ktoré boli použité napríklad v Sýrii. Zastavenie šírenia jadrových zbraní je deklarované ako absolútna nevyhnutnosť. Iránsky jadrový program bol značne obmedzený. Neistotu predstavujú najmä kroky Severnej Kórey, Pakistanu a niektorých krajín na Blízkom východe, ktoré neimplementovali svoje záväzky v dostatočnej miere.²⁸ Kapitola venovaná vojenskému súpereniu sa zameriava najmä na dve krajiny: Ruskú federáciu a Čínu.²⁹

Časť C definuje v úvode základné bezpečnostné záujmy. Francúzsko deklaruje, že si musí udržať svoje jadrové odstrašenie a súčasne riešiť štyri základné výzvy:

- ochrana štátneho územia, vzdušného priestoru a pobrežných vôd,
- udržanie schopnosti reagovať na krízy v susedstve, ktoré by priamo ohrozili štátne územie,
- zachovať si dominanciu voči neštátnym aktérom a
- schopnosť niesť zodpovednosť za úlohy v prípade vojenskej konfrontácie so štátmi.³⁰

Francúzske záujmy zahŕňajú všetky faktory, ktoré prispievajú k francúzskej bezpečnosti, prosperite a vplyvu. Životné záujmy Francúzska nikdy neboli definované, je na prezidentovi, aby vyhodnotil hrozby a rozhodol o primeranej reakcii. Základom životných záujmov je integrita územia a ochrana obyvateľstva. Musí sa zachovať život národa. Životné záujmy sa však neobmedzujú iba na národné hľadisko. Francúzsko má záväzky vyplývajúce zo Zmluvy o Európskej únii a z Washingtonskej zmluvy. Francúzsko si však uvedomuje, že jeho záujmy sú čoraz viac prepojené so záujmami ostatných európskych národov. Do úvahy

---

²⁷ Strany 37 a 38 Strategického hodnotenia obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

²⁸ Strany 38 až 41 Strategického hodnotenia obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

²⁹ Strany 41 až 43 Strategického hodnotenia obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

³⁰ Strana 51 Strategického hodnotenia obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

je potrebné zaradiť aj krajiny, s ktorými má Francúzsko uzavreté partnerské alebo obranné dohody, najmä v Afrike, na Blízkom východe a v Ázii-Oceánii.³¹

Kľúčovým cieľom obrannej politiky je udržanie strategickej autonómie. Základnými predpokladmi sú súdržnosť a odolnosť národa a účinná diplomacia podporujúca komplexný prístup.³²

Francúzsko sa chce zamerať na budovanie európskej strategickej autonómie, keďže Európa čelí spoločným výzvam a domnieva sa, že vzniká povedomie o spoločnej bezpečnosti. Dosiahnuť to chce prostredníctvom pragmatického posilnenia Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (Európsky obranný fond, PESCO) a prostredníctvom NATO ako kľúčovej časti európskej obrany. Okrem inštitucionálnej spolupráce v rámci NATO a EÚ sa Francúzsko zameriava aj na bilaterálnu spoluprácu. Napríklad ide o francúzsko-nemeckú brigádu, kombinované francúzsko-britské expedičné sily, francúzsko-nemeckú jednotku leteckej prepravy (C130). Nemecko je považované za kľúčového partnera pri presadzovaní európskych ambícií v oblasti bezpečnosti a obrany. Nemecko začalo navyšovať obranný rozpočet a angažuje sa v regiónoch Sahel a Levanta. Francúzsko-britské obranné vzťahy sa posilnili po podpise zmlúv z Lancaster House. Spojené kráľovstvo a Nemecko sú aj strategickými spravodajskými partnermi. Francúzsko spolupracuje aj so Španielskom a Talianskom v operáciách v Stredozemí, severnej Afrike a v rámci Sahelu. Spolupracujú aj na spoločných zbrojárskych projektoch (drony, fregaty, vrtuľníky, rakety zem-vzduch, vesmír).³³

Francúzsko sa zaväzuje podporovať a posilňovať multilateralizmus, najmä prostredníctvom OSN. Francúzsko pôsobí v misiách OSN v Libanone, Mali a Stredoafrickej republike. V oblasti dvojstranných vzťahov má Francúzsko (hoci bez formálnych obranných zmlúv) úzke vzťahy s Marokom, Libanonom, Tuniskom, Jordánskom a Egyptom. V Afrike sa Francúzsko snaží o férové a transparentné obranné dohody. Podporuje činnosť Africkej únie a skupiny G5 Sahel. Arabsko-perzský záliv je tiež kľúčovým strategickým regiónom pre Francúzsko. Záväzné obranné dohody uzavrelo so Spojenými arabskými emirátmi, Katarom a Kuvajtom. Súčasťou dohôd bolo zriadenie trvalej základne v Abú Zabí. Francúzsko chce udržať plnú slobodu pohybu zo zálivu do suezského kanála. Francúzsko sa angažuje aj v Indickom a Pacifickom oceáne. Dohody uzavrelo s Indiou, Austráliou (pomoc s výrobou

---

³¹ Strany 52 a 53 Strategického hodnotenia obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

³² Strany 54 a 55 Strategického hodnotenia obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

³³ Strany 56 až 60 Strategického hodnotenia obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

novej generácie ponoriek), Japonskom (pomoc pri rozširovaní záväzkov v oblasti medzinárodnej bezpečnosti a obrany), Singapurom, Malajziou, Novým Zélandom a Indonéziou. V Južnej Amerike došlo v roku 2008 k podpisu obranného partnerstva s Brazíliou.³⁴

Ďalším francúzskym cieľom je udržanie silného obranného priemyslu a zlepšovanie technologickej a priemyselnej kooperácie. Francúzsko sa chce zapojiť do Európskeho obranného fondu. Francúzsko chce vytvoriť fond, ktorý by v prípade potreby zabránil prevzatíu strategických spoločností, ktoré vlastní osobitný technologický majetok alebo znalosti, zahraničnými fondmi.³⁵ Francúzsko si zároveň stanovuje, že chce posilniť päť strategických funkcií. Ide o: (jadrové) odstrašenie, ochranu, znalosti a predvídanie, intervenciu a prevenciu.³⁶

2.4 Chorvátska republika

Chorvátska bezpečnostná stratégia bola schválená 14. júla 2017 parlamentom Chorvátskej republiky.³⁷ Navrhovateľom bola vláda, predložených bolo 12 pozmeňujúcich návrhov a 6 bolo prijatých.³⁸ Právomoc prijímať Národnú bezpečnostnú stratégiu vyplýva parlamentu z článku 81 Ústavy Chorvátskej republiky.³⁹ Návrh bol vypracovaný komisiu zriadenou vládou. Predsedom bol minister obrany, prvého rokovania sa zúčastnil aj predseda parlamentného výboru pre obranu, zástupca kancelárie prezidentky a zástupcovia ministerstiev, ostatných vládnych orgánov a odborníci na oblasť obrany.⁴⁰

---

³⁴ Strany 61 až 63 Strategického hodnotenia obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

³⁵ Strany 63 a 64 Strategického hodnotenia obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

³⁶ Strany 69 až 74 Strategického hodnotenia obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>. [cit. 21.01.2021].

³⁷ Chorvátsko má novú Národnú bezpečnostnú stratégiu. Dostupná na: <https://www.sabor.hr/en/press/news/croatia-gets-new-national-security-strategy>. [cit. 21.01.2021].

³⁸ Prehľad legislatívneho procesu Národnej bezpečnostnej stratégie Chorvátskej republiky. Dostupné na: <http://edoc.sabor.hr/Views/AktView.aspx?type=HTML&id=2021622>. [cit. 21.01.2021].

³⁹ Ústava Chorvátskej republiky. Dostupné na: https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/inline-files/CONSTITUTION_CROATIA.pdf. [cit. 21.01.2021].

⁴⁰ Nová národná bezpečnostná stratégia bude prijatá v roku 2017. Dostupné na: <https://www.total-croatia-news.com/politics/14955-new-national-security-strategy-to-be-adopted-in-2017>. [cit. 21.01.2021].

Stratégia je rozdelená na päť častí: Úvod, vízia a bezpečnostný koncept, Národné záujmy, Bezpečnostné prostredie, Strategické ciele a Záver.⁴¹

V úvodnej časti je Chorvátsko definované ako suverénny stredoeurópsky, jadranský a stredomorský štát v povodí Dunaja, ktorý nezávisle formuluje svoje stratégie a politiky. Chorvátska bezpečnosť sa zabezpečuje prostredníctvom rozvoja vo všetkých oblastiach, nielen v oblasti bezpečnosti a obrany. Chorvátskou víziou je rozvíjať sa ako demokratická a slobodná spoločnosť, ktorá je schopná chrániť svoje obyvateľstvo, územie, suverenitu, národnú identitu, najvyššie ústavné hodnoty, ľudské práva a slobody. Chorvátsko zabezpečí hospodársku a sociálnu prosperitu, ktorá umožní demografickú obnovu a revitalizáciu. Navyše Chorvátsko bude pokračovať v starostlivosti o členov chorvátskeho ľudu v iných krajinách, rozvíjať svoju reputáciu a vplyv v medzinárodnej aréne.⁴²

Chorvátsko definuje štyri národné záujmy:

- bezpečnosť občanov a teritoriálna integrita a suverenita Chorvátska sú základnými predpokladmi pre existenciu štátu a všetkých jeho funkcií,
- blahobyt a prosperita občanov sú najdôležitejšie ukazovatele kvality a úspešnosti štátu, demokratického politického systému a stability spoločnosti,
- národná identita, medzinárodná reputácia a vplyv umožňujú Chorvátsku zúčastňovať sa na medzinárodných procesoch a utvárať priaznivé medzinárodné prostredie,
- rovnosť, suverenita a existencia Chorvátov v Bosne a Hercegovine, ako aj postavenie chorvátskych národnostných menšín v iných štátoch a chorvátska diaspora sú predmetom osobitnej starostlivosti a ochrany poskytovanej Chorvátskom.⁴³

Tretia časť bezpečnostnej stratégie je rozdelená na štyri časti. Prvá časť sa venuje celosvetovej úrovni. Svet, kde sú štáty prepojené a na sebe závislé, ponúka množstvo príležitostí pre zabezpečenie bezpečnosti a prosperity. Avšak stáva sa aj komplexnejším, nebezpečnejším a zmeny sú rýchlejšie a objavujú sa nové. K predmetným zmenám prispieva aj klimatická zmena, demografické trendy, migrácia, rozvoj nových technológií a globalizácia ekonomík. Geopolitický zápas hlavných mocností oslabuje multilateralizmus a vedie k prepukaniu medzištátnych a vnútroštátnych konfliktov. Bezpečnostné prostredie komplikuje aj nárast moci neštátnych aktérov. Závislosť spoločnosti od internetu predstavuje

---

⁴¹ Národná bezpečnostná stratégia Chorvátskej republiky. Dostupné na: https://www.morh.hr/wp-content/uploads/2018/04/strategy_18012018.pdf. [cit. 21.01.2021].

⁴² Strana 6 Národnej Bezpečnostnej stratégie Chorvátskej republiky. Dostupné na: https://www.morh.hr/wp-content/uploads/2018/04/strategy_18012018.pdf. [cit. 21.01.2021].

⁴³ Strana 8 Národnej Bezpečnostnej stratégie Chorvátskej republiky. Dostupné na: https://www.morh.hr/wp-content/uploads/2018/04/strategy_18012018.pdf. [cit. 21.01.2021].

osobitnú zraniteľnosť. Kybernetické útoky a kybernetické zločiny majú rastúci trend a vo väčšej miere predstavujú hrozbu nielen pre jednotlivcov, ale aj pre štáty.⁴⁴

Ďalšia časť zameriava svoju pozornosť na Európu a európske susedstvo. Upozorňuje sa na skutočnosť, že EÚ je obklopená zónami nestability siahajúcimi od severnej Afriky, cez Blízky východ, ku Kaukazu a k strednej Ázii. Uvedené oblasti sú dlhodobým zdrojom bezpečnostných výziev od terorizmu, nelegálnej migrácie, extrémizmu, organizovanému zločinu a hybridných hrozieb až po otvorené regionálne ozbrojené konflikty. Za výzvy pre Európu je považovaný terorizmus, masová migrácia, starnutie a pokles pôrodnosti, politická radikalizácia a populizmus. Pravdepodobnosť veľkého konvenčného konfliktu, ktorý by zahŕňal člena NATO alebo EÚ, je nízka.⁴⁵

Juhovýchodné susedstvo je názov časti, v ktorej sa stratégia venuje štátom juhovýchodnej Európy. Chorvátsko vidí v tejto časti zdroj politických problémov, ale aj príležitosti pre podporu a ochranu národných záujmov. Politická nestabilita, nedostatočne rozvinuté štátne inštitúcie, korupcia, vysoká nezamestnanosť a sociálne a etnické konflikty sú identifikované ako hlavné príčiny nestabilnej situácie v regióne. Hoci štáty v regióne nie sú členmi NATO a EÚ, tak Chorvátsko považuje prítomnosť NATO a EÚ v regióne za zdroj stability. Chorvátsko vo svojom susedstve pozoruje nárast netolerance, radikalizmu a extrémizmu, najmä islamského extrémizmu. Stovky ľudí z regiónu odišli bojovať do Sýrie a Iraku. Problémom je aj posilňovanie radikálneho nacionalizmu založeného na ideológii budovania „veľkého štátu“⁴⁶. Niektoré štáty vedú proti Chorvátsku očierňujúcu kampaň, ktorá má charakteristiky hybridnej vojny. Región predstavuje pre Chorvátsko príležitosť v budovaní politickej, hospodárskej, bezpečnostnej, dopravnej, energetickej a inej spolupráce.⁴⁷

V časti nazvanej „Bezpečnostné hrozby, riziká a výzvy pre Chorvátsku republiku“ analyzuje Chorvátsko svoju vlastnú pozíciu. Hoci je pravdepodobnosť priameho konvenčného útoku na chorvátske územie nízka, tak možnosť útoku nesmie byť odmietnutá a ignorovaná, pretože by to mohlo mať vážne následky. Ohrozenie terorizmom je nízke, ale dôsledky by boli vážne z dôvodu rozvinutého turizmu a dopravného sektora. Hrozbou však je preprava členov teroristických organizácií cez územie Chorvátska. Za negatívum sa

---

⁴⁴ Strany 10 a 11 Národnej Bezpečnostnej stratégie Chorvátskej republiky. Dostupné na: https://www.morh.hr/wp-content/uploads/2018/04/strategy_18012018.pdf. [cit. 21.01.2021].

⁴⁵ Strany 11 a 12 Národnej Bezpečnostnej stratégie Chorvátskej republiky. Dostupné na: https://www.morh.hr/wp-content/uploads/2018/04/strategy_18012018.pdf. [cit. 21.01.2021].

⁴⁶ Myslí sa tým ideológia, kedy je štát rozšírený o územia v súčasnosti mu nepatriace. Rozšírenie môže byť požadované z rôznych dôvodov. Obvykle je rozšírenie územia štátu podporované etnickými dôvodmi (územia, kde tvorí daná národnosť väčšinu), ale dôvodom môžu byť aj kultúrne alebo historické dôvody.

⁴⁷ Strany 12 a 13 Národnej Bezpečnostnej stratégie Chorvátskej republiky. Dostupné na: https://www.morh.hr/wp-content/uploads/2018/04/strategy_18012018.pdf. [cit. 21.01.2021].

považuje spor s niektorými susedmi spočívajúci v určení hraníc. Ďalšími výzvami a hrozbami sú korupcia vo verejnom sektore, organizovaný zločin, kybernetické hrozby, demografické trendy, vzájomná závislosť národných ekonomík ich robí zraniteľným voči vonkajším vplyvom, v prípade Chorvátska ide najmä o turizmus a dopravu. Chorvátsko trápí aj klimatická zmena, ktorá sa prejavuje extrémnymi teplotami, suchami a zrážkami. Výzvou v uvedenej situácii je aj výskyt nových chorôb alebo chorôb netypických pre Chorvátsko.⁴⁸

Strategických cieľov stanovuje stratégia deväť:

- dosiahnuť najvyššiu mieru bezpečnosti a ochrany populácie a kritickej infraštruktúry,
- zriadiť a rozvinúť bezpečnostný systém vlasti,
- rozvíjať a udržiavať silnú a aktívnu obranu,
- ekologické Chorvátsko a rozvoj silného a udržateľného hospodárstva,
- demografická obnova a revitalizácia chorvátskej spoločnosti,
- rozvoj verejnej správy priateľskej voči občanom a strategickej komunikácii,
- ochrana, posilnenie a podpora najvyšších ústavných hodnôt a chorvátskej národnej identity,
- zvýšenie medzinárodnej reputácie a vplyvu Chorvátska,
- zabezpečenie existencie, ochrana identity a politickej subjektivity chorvátskeho ľudu, ako jedného z konštitutívnych národov Bosny a Hercegoviny a chrániť a podporovať Chorvátov v iných štátoch a diaspóru.⁴⁹

2.5 Litovská republika

V zmysle článku 3 zákona o základoch národnej bezpečnosti⁵⁰ predkladá vláda Litovskej republiky, po schválení Štátnou obrannou radou, Národnú bezpečnostnú stratégiu⁵¹ parlamentu na schválenie. Stratégia obsahuje priority, dlhodobé a strednodobé úlohy spočívajúce v rozvoji národného bezpečnostného systému a definujúce zahraničnú, obrannú a domácu politiku. Stratégiu možno upraviť, ak je to potrebné, berúc do úvahy zmeny v bezpečnostnej situácii.

Súčasná platná stratégia bola prijatá v roku 2017. Je rozdelená na šesť častí: Všeobecné ustanovenia, Základné predpoklady národnej bezpečnostnej politiky, Záujmy národnej

⁴⁸ Strany 13 až 16 Národnej Bezpečnostnej stratégie Chorvátskej republiky. Dostupné na: https://www.morh.hr/wp-content/uploads/2018/04/strategy_18012018.pdf. [cit. 21.01.2021].

⁴⁹ Strana 18 Národnej Bezpečnostnej stratégie Chorvátskej republiky. Dostupné na: https://www.morh.hr/wp-content/uploads/2018/04/strategy_18012018.pdf. [cit. 21.01.2021].

⁵⁰ Zákon o základoch národnej bezpečnosti. Dostupné na: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.353942?jfwid=nz8qn8i8i>. [cit. 21.01.2021].

⁵¹ Národná bezpečnostná stratégia Litovskej republiky. Dostupné na: <https://kam.lt/download/57457/2017-nacsaugstrategijaen.pdf>. [cit. 21.01.2021].

bezpečnosti Litovskej republiky, Hrozby, nebezpečenstvá a rizikové faktory, Priority a ciele národnej bezpečnostnej politiky a Záverečné ustanovenia.

V úvodnej časti sa deklaruje, že Litva nevníma žiadny štát ako nepriateľa.⁵² Členstvo v NATO a EÚ považuje Litva za posilnenie svojej bezpečnosti, rovnako je to aj v prípade vojenskej prítomnosti USA v Európe a regióne. Národná bezpečnosť Litvy je súčasťou nedeliteľnej bezpečnosti NATO a EÚ. Hrozba pre jeden členský štát sa považuje za hrozbu pre litovskú národnú bezpečnosť. V súčasnosti najväčšiu hrozbu pre litovskú bezpečnosť predstavuje agresívne konanie Ruskej federácie. Litovskú bezpečnosť ovplyvňujú aj dlhotrvajúce výzvy v krajinách južného susedstva EÚ.⁵³

Za životné záujmy⁵⁴ považuje Litva:

- suverenitu, teritoriálnu integritu, demokratický ústavný poriadok,
- občiansku spoločnosť, rešpekt k ľudským a občianskym právam a slobodám a ich ochranu,
- mier a blahobyť štátu.⁵⁵

Za hlavné záujmy⁵⁶ považuje Litva:

- životaschopnosť a jednotu NATO a EÚ, bezpečnosť, solidaritu, demokraciu a prosperitu všetkých štátov euroatlantického spoločenstva,
- bezpečnosť, stabilitu, rozširovanie demokratických a európskych hodnôt vo všetkých štátoch nachádzajúcich sa vo východnom susedstve Litvy,
- udržateľnosť rozvoja štátu: hospodárska, energetická, environmentálna, informačná, kybernetická a sociálna bezpečnosť.⁵⁷

Vo štvrtej časti je identifikovaných pätnásť hrozieb, nebezpečenstiev a rizikových faktorov (od konvenčných vojenských hrozieb spôsobených schopnosťou a ochotou Ruskej

---

⁵² Bod 2 Národnej bezpečnostnej stratégie Litovskej republiky. Dostupné na: <https://kam.lt/download/57457/2017-nacsaugstrategijaen.pdf>. [cit. 21.01.2021].

⁵³ Body 6 až 9 Národnej bezpečnostnej stratégie Litovskej republiky. Dostupné na: <https://kam.lt/download/57457/2017-nacsaugstrategijaen.pdf>. [cit. 21.01.2021].

⁵⁴ Životnými záujmami sú záujmy, ktoré sú chránené s využitím všetkých dostupných prostriedkov a ktorých narušenie by predstavovalo ohrozenie existencie litovského štátu a jeho spoločnosti.

⁵⁵ Body 11 až 11.3 Národnej bezpečnostnej stratégie Litovskej republiky. Dostupné na: <https://kam.lt/download/57457/2017-nacsaugstrategijaen.pdf>. [cit. 21.01.2021].

⁵⁶ Hlavnými záujmami sú záujmy, ktoré ak by sa neporadilo ubrániť, tak by to znamenalo narušenie životných záujmov.

⁵⁷ Body 12 až 12.3 Národnej bezpečnostnej stratégie Litovskej republiky. Dostupné na: <https://kam.lt/download/57457/2017-nacsaugstrategijaen.pdf>. [cit. 21.01.2021].

federácie použiť vojenskú silu na dosiahnutie svojich cieľov cez ohrozenie jednoty euroatlantickej komunity po korupciu a krízu hodnôt).⁵⁸

V piatej časti sú definované priority a dlhodobé a strednodobé ciele. Konkrétne ide o základných osemnásť bodov, ktoré sú rozvinuté ďalšími sedemdesiatimi dvoma bodmi. Obsiahnuté sú napr. posilnenie kapacít národnej obrany, posilnenie kolektívnej obrany NATO, posilnenie jednoty a solidarity EÚ, posilnenie dvojstranných a viacstranných vzťahov, ako aj posilnenie kultúrnej a národnej identity krajiny, posilnenie sociálneho zabezpečenia, zlepšenie demografickej situácie a zabezpečenie ochrany životného prostredia.⁵⁹

2.6 Lotyšská republika

Koncept národnej bezpečnosti Lotyšskej republiky⁶⁰ bol schválený lotyšským parlamentom 26. septembra 2019⁶¹. V zmysle paragrafu 27 odseku 2 bodu 3) zákona o národnej bezpečnosti parlament schváli koncept minimálne raz v prvom roku volebného obdobia.⁶² Návrh konceptu bol vypracovaný na základe Národného hodnotenia hrozieb. Návrh vypracovalo Ministerstvo vnútra Lotyšskej republiky, následne o ňom rokovala vláda, potom Národná bezpečnostná rada.⁶³

Ohrozenia národnej bezpečnosti Lotyšska súvisia s vývojom situácie v medzinárodnom bezpečnostnom prostredí, s ruskými vojenskými aktivitami v blízkosti lotyšských hraníc, nezákonnými kybernetickými aktivitami a trendami v medzinárodnom terorizme. Hrozbu predstavujú aj snahy niektorých štátov ovplyvniť lotyšský štát, spoločnosť a jej hodnoty, súčasnú západnú orientáciu zahraničnej politiky, ako aj snahy vplývať na domácu politickú stabilitu prostredníctvom politických, humanitárnych, informačných a ekonomických prostriedkov. Vláda vypracuje na základe priorít stanovených v koncepte

---

⁵⁸ Strany 5 až 7 Národnej bezpečnostnej stratégie Litovskej republiky. Dostupné na: <https://kam.lt/download/57457/2017-nacsaugstrategijaen.pdf>. [cit. 21.01.2021].

⁵⁹ Strany 7 až 15. Národnej bezpečnostnej stratégie Litovskej republiky. Dostupné na: <https://kam.lt/download/57457/2017-nacsaugstrategijaen.pdf>. [cit. 21.01.2021].

⁶⁰ Koncept národnej bezpečnosti Lotyšskej republiky. Dostupné na: https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs_imp.nsf/0/AA381264227430DAC22584800028C26D?OpenDocument. [cit. 22.01.2021].

⁶¹ Legislatívny proces Konceptu národnej bezpečnosti Lotyšskej republiky. Dostupné na: https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs_imp.nsf/webSasaiste?OpenView&restricttocategory=225/Lm13. [cit. 22.01.2021].

⁶² Zákon o národnej bezpečnosti. Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/id/14011-nacionalas-drosibas-likums>. [cit. 22.01.2021].

⁶³ Koncepcia národnej bezpečnosti stanovuje priority Lotyšska pri riešení hrozieb týkajúcich sa národnej bezpečnosti. Dostupné na: <https://www.mk.gov.lv/en/aktualitates/national-security-concept-sets-out-latvias-priorities-addressing-threats-related>. [cit. 22.01.2021].

Národný bezpečnostný plán, ktorý bude obsahovať konkrétne opatrenia a prostriedky na zneškodnenie a predchádzanie ohrozeniu štátu.⁶⁴

Predpokladom existencie Lotyšska ako štátu je zodpovedný prístup všetkých Lotyšov k štátu a jeho bezpečnosti. Národná bezpečnosť je súbor podmienok dosiahnutý ako výsledok cieľavedome uskutočňovaných opatrení štátom, ktoré limitujú lotyšské vnútorné a vonkajšie zraniteľné miesta, ako aj zlepšenie celkových možností štátu a všeobecnej pripravenosti určiť, čeliť a riadiť ohrozenia národnej bezpečnosti.

Lotyšské členstvo v NATO a EÚ predstavuje dôležitý základný prvok lotyšskej národnej bezpečnosti, čím sa dopĺňa národné úsilie smerujúce k zabezpečeniu národnej bezpečnosti a obrany. V súlade s princípom kolektívnej obrany NATO je vojenská hrozba voči Lotyšsku považovaná za vojenskú hrozbu voči NATO. Lotyšsko si zároveň uvedomuje, že mnohým hrozbám nemožno čeliť iba prostredníctvom NATO a nespádajú ani do Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky. Preto sa snaží podporovať zapojenie iných organizácií (OSN, OBSE, Rada Európy) pri riešení medzinárodnej bezpečnostnej situácie.⁶⁵

Podľa lotyšského bezpečnostného konceptu sa situácia od roku 2015 nezlepšila. Pribudli nové konflikty, nehody a riziká. Pozornosť sa venuje najmä hybridným hrozbám, ktoré sa môžu prejavovať vo viacerých podobách (vojenské prostriedky a hrozba ich použitia, spravodajská činnosť, kybernetické útoky, informačné kampane a podobne).

Lotyšsko, ako susedná krajina Ruskej federácie, citlivo vníma ruské konanie najmä v priestore východnej Európy. Lotyšská pozornosť sa nevenuje iba vojenskému konaniu zo strany Ruskej federácie, ale aj informačnej krajinskej a vzdelávacej politike, kultúrnym a humanitárnym aktivitám. Lotyšsko preto vidí základ svojej bezpečnosti v euroatlantickom spojení. Lotyšsko vníma pozitívne súčasnú prítomnosť Spojených štátov v baltických štátoch, avšak vníma aj konfliktné otázky v európsko-amerických vzťahoch. Ako riziko pre činnosť Európskeho parlamentu a Európskej komisie je rast populistických a proti-EÚ politikov a strán.

---

⁶⁴ Časť 1 Úvod Konceptu národnej bezpečnosti Lotyšskej republiky. Dostupné na: https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs_imp.nsf/0/AA381264227430DAC22584800028C26D?OpenDocument. [cit. 22.01.2021].

⁶⁵ Časť 2 Národná bezpečnosť a národná bezpečnostná politika Konceptu národnej bezpečnosti Lotyšskej republiky. Dostupné na: https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs_imp.nsf/0/AA381264227430DAC22584800028C26D?OpenDocument. [cit. 22.01.2021].

Lotyšský bezpečnostný koncept neobišiel ani otázku migrácie z Blízkeho východu a severnej Afriky do EÚ. Rovnako sa v krátkosti dotkol aj medzinárodného terorizmu.⁶⁶

V časti „Predchádzanie vojenskému ohrozeniu“ sa Lotyšsko venuje najmä Ruskej federácii, ktorú považuje za hlavný zdroj ohrozenia lotyšskej národnej bezpečnosti. Uvádzané sú aj priority, ktoré by mali prispieť k prevencii vojenského ohrozenia:

- zavedenie komplexného systému národnej obrany,
- rozvoj národných obranných spôsobilostí a zvyšovanie bojovej pripravenosti,
- zlepšovanie politickej a vojenskej efektivity NATO,
- implementácia spojeneckej prítomnosti,
- prispievanie k medzinárodnej bezpečnosti.⁶⁷

Podľa Lotyšska vyvíjajú informačné a bezpečnostné služby viacerých krajín činnosti smerujúce proti Lotyšsku. Za najväčšiu hrozbu pre kolektívnu obranu NATO a členských štátov EÚ, národnú bezpečnosť a lotyšské záujmy považuje Lotyšsko ruské špeciálne služby. Lotyšsko zostavilo nasledovné priority, ktoré mu majú pomôcť čeliť zahraničným špeciálnym službám:

- budovanie kapacít vnútroštátnych bezpečnostných inštitúcií a koordinovaná spolupráca,
- posilňovanie kontrarozvedky a preventívnych opatrení,
- posilňovanie spolupráce so zahraničnými partnerskými službami,
- zlepšenie opatrení chrániacich štátne tajomstvá.⁶⁸

Lotyšsko považuje kybernetické hrozby za vážne ohrozenie národnej bezpečnosti, keďže môžu ohroziť fungovanie verejnej správy, spoločnosti a ekonomiky. Kybernetickú hrozbu nepredstavujú iba činnosti štátnych aktérov, ale aj jednotlivcov. V predchádzajúcich rokoch bol zaznamenaný zvyšujúci sa počet štátov, ktoré majú schopnosti ovplyvňovať

---

⁶⁶ Časť 3 Zmeny v medzinárodnom bezpečnostnom prostredí, ktoré ovplyvňuje lotyšskú národnú bezpečnosť Konceptu národnej bezpečnosti Lotyšskej republiky. Dostupné na: https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs_imp.nsf/0/AA381264227430DAC22584800028C26D?OpenDocument. [cit. 22.01.2021].

⁶⁷ Časť 4 Predchádzanie vojenskému ohrozeniu Konceptu národnej bezpečnosti Lotyšskej republiky. Dostupné na: https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs_imp.nsf/0/AA381264227430DAC22584800028C26D?OpenDocument. [cit. 22.01.2021].

⁶⁸ Časť 5 Predchádzanie hrozbám zo strany zahraničných spravodajských a bezpečnostných služieb Konceptu národnej bezpečnosti Lotyšskej republiky. Dostupné na: https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs_imp.nsf/0/AA381264227430DAC22584800028C26D?OpenDocument. [cit. 22.01.2021].

spoločnosť a vykonávať deštruktívne činnosti. Za účelom obrany pred predmetnými ohrozeniami sú stanovené nasledovné priority:

- efektívne uskutočňovanie politík zameraných na kybernetickú bezpečnosť,
- posilňovanie schopnosti odhaľovať ohrozenia a schopnosť reakcie,
- posilňovanie bezpečnosti kritickej infraštruktúry informačných technológií,
- posúdenie rizika obstaraného vybavenia infraštruktúry a služieb,
- zlepšenie medziinštitucionálnej a medzinárodnej spolupráce.⁶⁹

Ďalšou dôležitou oblasťou národnej bezpečnosti je vnútroštátna bezpečnosť a ústavný poriadok. Vnútorná bezpečnosť závisí od každodennej bezpečnosti Lotyšov, socioekonomickej situácie štátu, dodržiavania vlády práva, ako aj ochrany štátnych hraníc. Ústavný poriadok je zas prepojený so zabezpečením základných hodnôt stanovených v ústave: nezávislosť štátu, demokracia a teritoriálna integrita.

Významnú úlohu zohráva silná občianska spoločnosť, keďže lotyšská spoločnosť je národnostne rôznorodá. Hrozbu pre vnútornú bezpečnosť predstavuje aj sociálna nerovnosť, vyludňovanie rozsiahleho územia, nízka dôvera spoločnosti vo verejnú správu a politické strany, korupcia, dĺžka súdneho konania, regionálne rozdiely a podobne. Základom občianskej spoločnosti sú vlastenecké rodiny, ktoré pociťujú pocit príslušnosti ku svojej krajine. Preto je potrebné pokračovať v jasnejšom definovaní základných hodnôt lotyšského štátu.

Ohrozenie vnútroštátnej bezpečnosti a ústavného poriadku pochádza často aj zo zahraničia. Za hlavný vonkajší faktor ohrozujúci vnútroštátnu bezpečnosť považuje Lotyšsko ruskú informačnú politiku, ako aj krajanskú politiku. Ruská federácia sa snaží zmeniť názory lotyšskej spoločnosti, aby boli v súlade s ruskou zahraničnou politikou a snaží sa oslabiť jednotu lotyšskej spoločnosti. Aby sa predišlo predmetným hrozbám, tak sú stanovené nasledovné priority:

- budovanie súdržnej spoločnosti,
- podpora účasti verejnosti v sociálno-politických procesoch,
- posilňovanie vlády práva a budovanie efektívnej verejnej správy,
- posilňovanie orgánov vynucujúcich právo,
- posilňovanie bezpečnosti a ochrany štátnych hraníc,

---

⁶⁹ Časť 6 Predchádzanie kybernetickým hrozbám Konceptu národnej bezpečnosti Lotyšskej republiky. Dostupné na:

https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs_imp.nsf/0/AA381264227430DAC22584800028C26D?OpenDocument. [cit. 22.01.2021].

- posilňovanie kapacít civilnej ochrany a krízového riadenia.⁷⁰

Za stavebný kameň národného bezpečnostného systému považuje Lotyšsko ochranu demokracie. Pre demokraciu je dôležité, aby občania dostávali pluralitné a rôznorodé informácie z médií. Preto ochrana lotyšského informačného priestoru predstavuje súčasť národnej bezpečnosti. Základnými výzvami sú nedostatok financií, znižovanie dostupnosti rôznorodých médií, najmä v regiónoch, vplyv ruských médií a ruského audiovizuálneho obsahu. Výzvu predstavuje aj rozdelenie spoločnosti. Časť prijíma správy v lotyštine a časť v ruštine. Informácie v ruštine však prichádzajú primárne z Ruska, najmä vďaka širokej dostupnosti ruských médií v Lotyšsku. Dané informácie tak predstavujú ruský pohľad na udalosti (dejiny, súčasná politická a ekonomická situácia), čo predstavuje výzvu pre Lotyšsko. Aby bolo schopné čeliť uvedeným výzvam, tak stanovilo nasledovné priority:

- zabezpečiť pluralitu médií a ich rozmanitosť,
- rozvoj sociálnych médií,
- potláčanie nelegálneho rozširovania programov,
- rozvoj vnútroštátnej strategickej komunikácie,
- rozvoj systému monitorovania a analýzy informačného priestoru,
- zlepšenie predpisov regulujúcich mediálne prostredie,
- podpora mediálnej gramotnosti a profesionálny rozvoj v mediálnom priemysle,
- posilňovanie politik EÚ na potláčanie dezinformácií.⁷¹

Predposlednou časťou lotyšského bezpečnostného konceptu je časť „Predchádzanie hrozbám pre lotyšskú ekonomiku“. Lotyšsko má malý domáci trh a spotrebu, preto je vo veľkej miere závislé od exportu. Najväčšie výzvy pre lotyšskú ekonomiku sú otázka dostupnosti kvalifikovanej pracovnej sily, rastúcich nákladov práce v porovnaní so stále nízkou produktivitou, predvídateľné daňové politiky, riadny finančný sektor a investičné prostredie, a konkurencieschopná a na vývoz zameraná výroba založená na inováciách a moderných technológiách. Priority pre predchádzanie ekonomickým hrozbám sú nasledovné:

- zabezpečenie stabilného ekonomického prostredia,
- vykonávanie zahraničnej hospodárskej politiky a kontrola zahraničných investícií,
- posilňovanie energetickej bezpečnosti,

---

⁷⁰ Časť 7 Predchádzanie ohrozeniu vnútroštátnej bezpečnosti a ústavného poriadku Konceptu národnej bezpečnosti Lotyšskej republiky. Dostupné na: https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs_imp.nsf/0/AA381264227430DAC22584800028C26D?OpenDocument. [cit. 22.01.2021].

⁷¹ Časť 8 Predchádzanie ohrozeniu lotyšského informačného priestoru Konceptu národnej bezpečnosti Lotyšskej republiky. Dostupné na: https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs_imp.nsf/0/AA381264227430DAC22584800028C26D?OpenDocument. [cit. 22.01.2021].

- zlepšovanie dohľadu nad finančným sektorom,
- zabezpečenie konkurencieschopnosti odvetvia tranzitu.⁷²

Posledná časť sa venuje predchádzaniu hrozieb spôsobených medzinárodným terorizmom. V koncepte sa spomínajú najmä dve organizácie (Daeš a Al-Káida), ktoré pôsobia vo viacerých regiónoch alebo konfliktoch (Sýria, Irak, Afganistan, Pakistan, Jemen, Egypt, Líbya, Nigéria, Somálsko a Mali). Rizikom sú Európania, ktorí bojujú na strane teroristov v predmetných konfliktoch. Nábor sa koná najmä medzi ľuďmi zo zraniteľných skupín spoločnosti. Priority riešenia hrozby medzinárodného terorizmu sú:

- účasť v medzinárodných protiteroristických operáciách a vykonávanie medzinárodnej spolupráce,
- posilnenie spolupráce medzi štátom, samosprávami a právnymi inštitúciami v oblasti boja proti terorizmu,
- prevencia radikalizácie,
- zlepšenie bezpečnosti objektov ohrozovaných terorizmom,
- predchádzanie financovaniu terorizmu.⁷³

2.7 Maďarsko

Maďarská národná bezpečnostná stratégia s názvom „Bezpečné Maďarsko v meniacom sa svete“ bola prijatá vládou Maďarska v roku 2020. Je rozdelená na desať častí: I. Úvod, II. Národná vízia s ohľadom na bezpečnosť, III. Naše základné hodnoty, IV. Naše základné vlastnosti, V. Bezpečnostné prostredie Maďarska, VI. Naše základné záujmy, VII. Vysoké bezpečnostné riziká, VIII. Maďarské strategické ciele v oblasti bezpečnosti, IX. Komplexné úlohy a spôsoby ich dosiahnutia, X. Záverečné ustanovenia.⁷⁴

Stratégia priamo v úvode pomenúva základné zmeny, ktorým prešlo bezpečnostné prostredie od prijatia poslednej stratégie v roku 2012. Medzi nové výzvy patrí vznikajúci multipolárny svet, zrýchľujúca sa klimatická a demografická zmena (s ňou spojená nelegálna

---

⁷² Časť 9 Predchádzanie hrozbám pre lotyšskú ekonomiku Konceptu národnej bezpečnosti Lotyšskej republiky. Dostupné na: https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs_imp.nsf/0/AA381264227430DAC22584800028C26D?OpenDocument. [cit. 22.01.2021].

⁷³ Časť 10 Predchádzaniu hrozieb spôsobených medzinárodným terorizmom Konceptu národnej bezpečnosti Lotyšskej republiky. Dostupné na: https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs_imp.nsf/0/AA381264227430DAC22584800028C26D?OpenDocument. [cit. 22.01.2021].

⁷⁴ Národná bezpečnostná stratégia Maďarska. Dostupné na: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

a masová migrácia), vyčerpávanie prírodných zdrojov a sociálne dopady technologickej revolúcie.⁷⁵

Cieľom je spraviť z Maďarska jednu z piatich najbezpečnejších krajín v Európe a jednu z desiatich na svete do roku 2030. Maďarsko sa preto chce zamerať na budovanie moderných ozbrojených síl zásobených domácim obranným priemyslom a na zlepšenie demografickej situácie.⁷⁶

Medzi základné hodnoty sú zaradené silné a na národných hodnotách založené Maďarsko⁷⁷, národná suverenita⁷⁸, vláda práva a hodnoty obsiahnuté v základnom zákone⁷⁹, Maďarsko nepovažuje iný štát za svojho nepriateľa⁸⁰, podpora prosperity maďarských komunít v zahraničí a ochrana kresťanských menšín⁸¹, NATO ako základný kameň maďarskej bezpečnosti⁸², úspešná EÚ rešpektujúca národnú suverenitu⁸³ a viera, že väčšina výziev si vyžaduje multinárodné a globálne odpovede⁸⁴.

Súčasná bezpečnostná situácia Maďarska sa považuje za solídnu. Členstvo v NATO a EÚ bude ďalej posilňovať bezpečnostnú situáciu. Bezpečnostná situácia sa však mení takým rýchlym, závažným a zásadným tempom, že môžeme hovoriť o vzniku nového svetového poriadku. Veľké hospodárske, sociálne, demografické a environmentálne zmeny vo svete spoločne so súťažou o čoraz menšie celosvetové zdroje spôsobujú značné napätie. Viaceré

---

⁷⁵ Bod 1 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na:

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁷⁶ Body 5 a 6 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na:

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁷⁷ Bod 7 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na:

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁷⁸ Bod 8 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na:

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁷⁹ Body 10 a 11 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na:

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁸⁰ Bod 12 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na:

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁸¹ Bod 13 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na:

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁸² Bod 14 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na:

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁸³ Bod 15 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na:

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁸⁴ Bod 18 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na:

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

štáty a nešťatní aktéri chcú využívať uvedenú situáciu, čo spôsobuje zhoršenie celosvetovej bezpečnosti.⁸⁵

Ozbrojený útok na Maďarsko a jeho spojencov je v súčasnosti nepravdepodobný, ale z dôvodu zhoršujúceho sa bezpečnostného prostredia a veľkej bezpečnostnej nestability v susedných regiónoch nie je možné vylúčiť možnosť tradičných konfliktov alebo neočakávaných útokov na Maďarsko alebo jeho spojencov. Viaceré štáty v odpovedi na zmeny v bezpečnostnom prostredí začali zvyšovať ich obranné kapacity. Maďarsko sa však chce zamerať na kontrolu zbrojenia a odzbrojovanie. Maďarsko sa zameriava aj na vývoj na západnom Balkáne, keďže sa nachádza v jeho bezprostrednom susedstve. Predmetný región zaznamenal isté zlepšenie, ale situácia zostáva neistá. Riešením pre západný Balkán môže byť euroatlantická integrácia.⁸⁶

Kríza spôsobená masovou migráciou mala zásadný dopad na maďarskú bezpečnosť. Hlavným dôvodom masovej migrácie je rastúci počet štátov, ktoré čelia politickej, hospodárskej a sociálnej nestabilite. Čelia preľudneniu, sú zle riadené, základné funkcie vykonávajú iba v obmedzenej miere, je rozšírená chudoba a čelia negatívnym zmenám v životnom prostredí. Problémom sa stávajú aj dodávky pitnej vody a potravín, najmä v Afrike a Ázii.⁸⁷ Maďarská bezpečnostná stratégia spája masovú, nekontrolovanú a nelegálnu migráciu so zdravotnými rizikami⁸⁸ a terorizmom⁸⁹.

Pozornosť sa venuje aj šíreniu chorôb. Rýchle šírenie chorôb je označené za jeden zo zdrojov národnej, regionálnej a aj globálnej nestability. Šírenie nových chorôb môže byť urýchlené rastúcim svetovým obchodom, osobnou mobilitou a masovou, nekontrolovateľnou a nelegálnou migráciou. Epidémie nie sú iba výzvami pre zdravotníctvo, ale aj pre bezpečnosť.⁹⁰

Spoločne s technickým rozvojom stúpa aj možnosť nešťatných aktérov (niekedy podporovaných štátom) ohroziť bezpečnosť štátu. Uvedené sa vzťahuje najmä na oblasť

---

⁸⁵ Body 44 až 47 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁸⁶ Body 54 až 56 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁸⁷ Body 57 až 59. Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁸⁸ Body 57 a 64 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁸⁹ Bod 66 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁹⁰ Body 62 až 64 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

informačných technológií. Kybernetický priestor sa tak stáva osobitným operačným priestorom.⁹¹

Maďarsko pokladá udržanie suverenity, teritoriálnej integrity, ústavného poriadku, bezpečnosti občanov, stability krajiny, udržateľného hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja a uplatňovanie základných práv a slobôd za základné bezpečnostné záujmy. Za národný bezpečnostný záujem sa považuje aj udržanie medzinárodného mieru, bezpečnosti, stability a spolupráce v oblasti podpory demokratických princípov, podpora udržateľného rozvoja, a posilnenie euroatlantických a európskych bezpečnostných štruktúr. Maďarsko vníma situáciu Maďarov žijúcich v zahraničí ako neoddeliteľnú od bezpečnosti Maďarska.⁹²

Maďarsko sa bude usilovať o spoluprácu so susedmi na základe spoločných záujmov, zámerom je robiť proaktívne kroky k prebudovaniu Karpatskej kotliny na cezhraničnom princípe v oblasti hospodárstva a dopravy. Pokiaľ ide o konkrétne regióny, tak Maďarsko kladie dôraz na budovanie bezpečnosti na západnom Balkáne, na Ukrajine, Blízkom východe, v severnej Afrike, Sahele a strednej Ázii.⁹³

Pokiaľ ide o medzinárodné organizácie, tak Maďarsko považuje za kľúčové, aby sa spory medzi štátmi riešili v zmysle Charty OSN. Základom bezpečnosti je však členstvo v NATO a EÚ. Členstvo v OBSE tiež prispieva k maďarskej bezpečnosti. Maďarsko má záujem na tom, aby sa NATO a EÚ vzájomne dopĺňali. Pôsobnosť EÚ v oblasti bezpečnosti však musí byť značne posilnená. Koordinovaný rozvoj európskych obranných spôsobilostí a prehĺbovanie európskej obrannej spolupráce je základom pre to, aby bola EÚ schopná poskytovať spoločnú obranu. Maďarsko podporuje navyšovanie obranných rozpočtov členských štátov EÚ a rozvoj ich obranných spôsobilostí v súlade s princípmi NATO a EÚ, čo by neskôr mohlo viesť k vytvoreniu spoločnej európskej obrany, k spoločným európskym ozbrojeným silám.⁹⁴

Maďarsko má záujem na silnej a jednotnej Európe, ktorá kombináciou hospodárskej a vojenskej sily dokáže zostať konkurencieschopnou v meniacom sa svete. Európska

---

⁹¹ Body 68 až 71 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁹² Body 83 a 84 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁹³ Body 86 až 89 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁹⁴ Body 90 až 94 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

integrácia by mala byť postavená na slobodných národoch a schopných štátoch. Maďarsko preto nevidí EÚ ako federáciu, ale ako alianciu suverénnych národných štátov.⁹⁵

Stratégia sa následne v stručnosti venuje boju proti terorizmu, proti hybridnej vojne, kybernetickej bezpečnosti, energetike, kontrole zbrojenia, demografii a kultúre, podpore domáceho obranného priemyslu a rozvoju prevratných technológií.⁹⁶

Maďarsko však venuje aj pozornosť konkrétnym krajinám. Ide o Nemeckú spolkovú republiku (zastáva prominentné miesto v maďarskej zahraničnej a bezpečnostnej politike, zásadný hráč v strednej Európe, v NATO a EÚ, udržanie vysokej miery spolupráce a prehĺbenie dialógu v oblasti bezpečnosti je vysokou prioritou), Poľskú republiku (zastáva špeciálne miesto, tradičný spojenec, záujem o dvojstrannú spoluprácu, spoluprácu vo V4 a spoluprácu v EÚ, keďže majú podobné názory na európsku integráciu), Spojené štáty americké (zásadný hráč v oblasti medzinárodnej bezpečnosti, základným záujmom je udržanie strategického vzťahu so Spojenými štátmi, zodpovednosť za zahraničnú, bezpečnostnú a obrannú politiku bude vo väčšej miere prenášať na spojencov), Taliansku republiku (strategický partner, historicky blízke a rozmanité kultúrne a značné obchodné a hospodárske vzťahy, obe krajiny zápasia s migračnou krízou), Francúzsku republiku (tradične zohráva významnú úlohu v NATO a v európskej bezpečnostnej a obrannej politike, preto je dôležité, aby Maďarsko udržiavalo a rozvíjalo vzťahy s Francúzskom), Tureckú republiku (rýchlorastúca regionálna mocnosť so strategickou polohou a významnou úlohou v oblasti bezpečnosti, najmä na Blízkom východe a západnom Balkáne, významný partner pri riešení migrácie, je potrebné využívať potenciál vzťahov s Tureckom),⁹⁷ Ruskú federáciu (kľúčový hráč v medzinárodnom systéme, potrebný pri riešení celosvetových a regionálnych problémov, avšak v súčasnosti existuje napätie vo vzťahoch medzi NATO a Ruskom a EÚ a Ruskom, hoci sa vzájomné vzťahy zhoršili, stále ostal otvorený priestor pre politický dialóg) a Čínsku ľudovú republiku (stáva sa rozhodujúcou ekonomickou, politickou a vojenskou mocnosťou, zohráva dôležitú úlohu v medzinárodnom systéme, čínske ambície v dlhodobom horizonte treba sledovať, ale je v maďarskom záujme uchádzať sa o posilnenie vzájomných vzťahov).⁹⁸

---

⁹⁵ Body 95 a 96 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁹⁶ Body 99 až 107 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁹⁷ Body 110 až 115 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

⁹⁸ Body 118 až 119 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

Stratégia identifikuje 17 vysokorizikových oblastí. Ide najmä o masívny príchod nelegálnych migrantov cez západný Balkán, neočakávaný ozbrojený útok, kybernetické útoky, terorizmus, ohrozenie národnej suverenity, prírodné katastrofy a iné.⁹⁹

Aby zabezpečilo bezpečnosť, tak Maďarsko chce posilniť efektivitu a flexibilitu národných opatrení a posilniť vnútroštátnu spoluprácu. Ďalším cieľom je ochrana základných práv Maďarov žijúcich v zahraničí. Zahraniční Maďari majú špeciálne miesto v bezpečnostnej politike Maďarska. Bezpečnosť predmetných štátov je neoddeliteľná od bezpečnosti Maďarska a opačne. Cieľom je aj rozvoj obranného priemyslu, aj prostredníctvom obstarávania produktov vyrobených domácimi výrobcami. V súvislosti so zahraničnými bezpečnostnými hrozbami je primárnym cieľom Maďarska vytvorenie efektívnej viacnárodnej spolupráce, vytvorenie rámca, ktorý bude založený na existujúcich kolektívnych bezpečnostných systémoch a na európskom rozširovaní, ktoré treba podporiť s cieľom stabilizácie situácie v dotknutých regiónoch. Prioritou je udržať kohéziu NATO a EÚ. Z dôvodu rozpadu bezpečnostnej architektúry je nutné posilniť existujúcu kontrolu zbrojenia, odzbrojovanie a nešírenie zbraní. Posilniť by sa mala aj dvojstranná a regionálna spolupráca v oblasti bezpečnosti a obrany.¹⁰⁰

2.8 Nemecká spolková republika

Nemecká spolková republika prijala Bielu knihu o nemeckej bezpečnostnej politike a budúcnosti Bundeswehru (t. j. ozbrojených síl)¹⁰¹ v roku 2016. Kombinuje tak v sebe dve časti: bezpečnostnú stratégiu a koncepciu rozvoja Bundeswehru. Tento materiál sa bude zaoberať iba bezpečnostnou stratégiou. Časť o bezpečnostnej stratégii sa delí na štyri kapitoly:

- Základné prvky nemeckej bezpečnostnej politiky,
- Nemecké bezpečnostné prostredie,
- Nemecké strategické priority a
- Základné oblasti angažovania sa nemeckej bezpečnostnej politiky.

V úvode prvej kapitoly definuje Nemecko svoje miesto vo svete a prístup k bezpečnosti. Nemecko sa odvoláva na poučenie zo svojej histórie a na ústavu. Nemecko je stále častejšie označované za kľúčového hráča v Európe. Avšak udržanie pozície Nemecka, ako štvrtej najväčšej ekonomiky sveta, je nepravdepodobné. Podobne sa bude zmenšovať

---

⁹⁹ Bod 124 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na:

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

¹⁰⁰ Body 126 až 130 Národnej bezpečnostnej stratégie Maďarska. Dostupné na:

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110. [cit. 22.01.2021].

¹⁰¹ Biela kniha o nemeckej bezpečnostnej politike a budúcnosti Bundeswehru. Dostupné na:

<https://issat.dcaf.ch/download/111704/2027268/2016%20White%20Paper.pdf>. [cit. 22.01.2021].

význam Nemecka z pozície veľkosti obyvateľstva. Migrácia môže zmenšiť tento problém, ale nemožno ho zastaviť. Nemecko podporuje v oblasti bezpečnosti vzájomnú závislosť.¹⁰²

Základné národné záujmy boli formulované na základe hodnôt obsiahnutých v ústave, najmä ľudská dôstojnosť a ostatné základné práva, demokracia a vláda práva, na základe európskeho a medzinárodného práva, najmä na ochrane základných ľudských práv a zachovaní mieru. Nemecko má nasledovné bezpečnostné záujmy:

- ochrana občanov, ako aj suverenity a územnej celistvosti krajiny,
- ochrana územnej celistvosti, suverenity a občanov nemeckých spojencov,
- udržanie medzinárodného poriadku založeného na pravidlách na základe medzinárodného práva,
- zabezpečenie prosperity pre občanov prostredníctvom silnej nemeckej ekonomiky, ako aj voľného svetového obchodu,
- podpora zodpovedného využívania obmedzených tovarov a zdrojov na celom svete,
- prehlbovanie európskej integrácie a
- upevnenie transatlantického partnerstva.¹⁰³

Druhá kapitola sa venuje dvom oblastiam, meniacemu sa medzinárodnému poriadku a výzvam pre nemeckú bezpečnostnú politiku.

Medzinárodný poriadok, jeho organizácie a inštitúcie, ktoré boli založené po druhej svetovej vojne, prekonávajú zásadnú zmenu. Medzi hnacie sily zmien sú zaradené globalizácia a digitalizácia, ktoré majú za následok prepojenie sveta a spoločností. Globalizácia však prináša aj riziká a hnutia smerujúce proti globalizácii. Ďalšími silami sú aj demografická transformácia a urbanizácia. Mnohé štáty zároveň čelia problémom s legitimitou a kompetentnosťou, najmä v slabej správe vecí verejných, korupcii, nepotizme a podobne.¹⁰⁴

Ďalšou charakteristickou črtou medzinárodného poriadku je multipolarita a rozptyl moci. Netýka sa to len prerozdelenia moci medzi štátmi, ale aj medzi štátmi a neštátnymi aktérmi. Hospodársky, politický a vojenský vplyv štátov v Ázii, Afrike a Latinskej Amerike rastie. Už v súčasnosti Čína míňa na obranu zhruba rovnakú sumu ako členské štáty EÚ dohromady. Univerzálne celosvetové inštitúcie súčasného svetového poriadku by v budúcnosti mohli byť oslabené na úkor regionálnych systémov. Pre Nemecko to môže mať

---

¹⁰² Strany 22 a 23 Bielej knihy o nemeckej bezpečnostnej politike a budúcnosti Bundeswehru. Dostupné na: <https://issat.dcaf.ch/download/111704/2027268/2016%20White%20Paper.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹⁰³ Strany 24 a 25 Bielej knihy o nemeckej bezpečnostnej politike a budúcnosti Bundeswehru. Dostupné na: <https://issat.dcaf.ch/download/111704/2027268/2016%20White%20Paper.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹⁰⁴ Strany 28 a 29 Bielej knihy o nemeckej bezpečnostnej politike a budúcnosti Bundeswehru. Dostupné na: <https://issat.dcaf.ch/download/111704/2027268/2016%20White%20Paper.pdf>. [cit. 22.01.2021].

ďalekosiahle dôsledky, keďže je závislé od voľného prístupu k svetovým obchodným cestám. Významnú úlohu hrá aj vzťah so Spojenými štátmi americkými, ktoré garantovali bezpečnosť a stabilitu v Európe. V poslednom čase sa však množia žiadosti o prebratie väčšej miery zodpovednosti.¹⁰⁵

Súvisí to aj so spochybnením mieru a stability v euroatlantickom priestore. Rusko otvorene spochybňuje mierový poriadok v Európe, keď sa jednostranne rozhodlo zmeniť hranice garantované medzinárodným právom. Rusko odmieta blízky vzťah so Západom a označuje ho za svojho protivníka. Ak nedôjde k zásadnej zmene ruskej politiky, tak bude aj naďalej predstavovať výzvu pre bezpečnosť európskeho svetadielu. Na druhej strane sú však Európa a Rusko prepojené množstvom spoločných záujmov a vzťahov. Je preto potrebné nájsť rovnováhu medzi obranou bezpečnostných záujmov a spoluprácou s Ruskom.¹⁰⁶

Poslednou charakteristikou je stav európskeho projektu. Od EÚ sa žiada, aby pôsobila ako hlavný medzinárodný hráč z dôvodu svojej hospodárskej sily, svojich spojenectiev a záväzku voči vláde práva. Rovnako však čelí problémom s vnútornou súdržnosťou a solidaritou medzi členmi. EÚ a jej členovia čelia viacerým krízam. Situácia bola podľa Nemecka zhoršená aj tým, že viacerí členovia kladú väčší dôraz na svoje národné záujmy. Ozbrojené sily sú stále organizované na národnej úrovni a čelia klesajúcim výdavkom z dôvodu úsporných opatrení. Štáty mimo EÚ však zvýšili výdavky na svoje ozbrojené sily. EÚ tak bude musieť vynaložiť značné úsilie, aby si zachovala ekonomickú a technologickú prevahu a bola vzorom pre ostatné spoločnosti.¹⁰⁷

Za bezpečnostné výzvy sú označené:

- medzinárodný terorizmus,
- výzvy prameniace z kybernetickej a informačnej sféry,
- medzištátne konflikty,
- nestabilné štáty a slabá správa vecí verejných,
- výroba zbraní a šírenie zbraní hromadného ničenia,
- hrozby pre informačné a komunikačné systémy, zásobovanie a dopravu a obchodné trasy, ako aj pre bezpečné dodávky surovín a energie,
- klimatická zmena,
- nekontrolovaná migrácia a

¹⁰⁵ Strany 30 a 31 Bielej knihy o nemeckej bezpečnostnej politike a budúcnosti Bundeswehru. Dostupné na: <https://issat.dcaf.ch/download/111704/2027268/2016%20White%20Paper.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹⁰⁶ Strany 31 a 32 Bielej knihy o nemeckej bezpečnostnej politike a budúcnosti Bundeswehru. Dostupné na: <https://issat.dcaf.ch/download/111704/2027268/2016%20White%20Paper.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹⁰⁷ Strana 33 Bielej knihy o nemeckej bezpečnostnej politike a budúcnosti Bundeswehru. Dostupné na: <https://issat.dcaf.ch/download/111704/2027268/2016%20White%20Paper.pdf>. [cit. 22.01.2021].

- epidémie a pandémie.¹⁰⁸

Tretia kapitola sa venuje nemeckým strategickým prioritám. Medzi nimi je garancia zapojenia celej vlády do bezpečnosti, posilnenie súdržnosti a spôsobilosti konať v NATO a EÚ, neobmedzené využívanie informačných a komunikačných systémov, zásobovacích trás, dopravy a obchodných trás, ako aj bezpečné dodávky surovín a energie, skoré odhaľovanie, predchádzanie a riešenie kríz a konfliktov, a záväzok k medzinárodnému poriadku založenom na pravidlách.

Nie je možné jasne rozlišovať vnútornú a vonkajšiu bezpečnosť. Hrozby často pochádzajú zo šedej zóny medzi nimi. Nemecká bezpečnosť je prepojená s bezpečnosťou jeho spojencov v NATO a EÚ. Iba v spolupráci so Spojenými štátmi sa dokáže Európa brániť voči hrozbám 21. storočia. Aliančná solidarita je základným princípom nemeckej správy vecí verejných.¹⁰⁹

Nemecko sa chce na národnej úrovni zamerať na:

- posilnenie a rozšírenie strategickej spôsobilosti,
- rozvoj udržateľnej bezpečnosti,
- posilnenie komplexného prístupu,
- podporu bezpečnosti a odolnosti a
- prebratie zodpovednosti za medzinárodnú stabilitu a bezpečnosť.¹¹⁰

V medzinárodnej oblasti sa Nemecko chce angažovať v OSN, NATO, EÚ, OBSE, dvojstranných a viacstranných partnerstvách, *ad hoc* spolupráci a v kontrole zbrojenia, odzbrojovania a nešírenia zbraní. Nemecko deklaruje ochotu investovať dve percentá hrubého domáceho produktu do obrany, podporiť dvojitý prístup k Rusku pozostávajúci z dôveryhodného odstrašenia a obrany, ako aj ochoty zapojiť sa do dialógu a pokúsiť sa o spoluprácu v oblasti obrany.¹¹¹ Nemecko chce dosiahnuť vytvorenie spoločnej európskej bezpečnostnej a obrannej únie. Členské štáty by sa mali zamerať na väčšiu harmonizáciu rozvoja ich spôsobilostí, aby dosiahli interoperabilný, koherentný a komplexný súbor

---

¹⁰⁸ Strana 27 Bielej knihy o nemeckej bezpečnostnej politike a budúcnosti Bundeswehru. Dostupné na: <https://issat.dcaf.ch/download/111704/2027268/2016%20White%20Paper.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹⁰⁹ Strany 48 a 49 Bielej knihy o nemeckej bezpečnostnej politike a budúcnosti Bundeswehru. Dostupné na: <https://issat.dcaf.ch/download/111704/2027268/2016%20White%20Paper.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹¹⁰ Strany 56 až 60 Bielej knihy o nemeckej bezpečnostnej politike a budúcnosti Bundeswehru. Dostupné na: <https://issat.dcaf.ch/download/111704/2027268/2016%20White%20Paper.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹¹¹ Strana 69 Bielej knihy o nemeckej bezpečnostnej politike a budúcnosti Bundeswehru. Dostupné na: <https://issat.dcaf.ch/download/111704/2027268/2016%20White%20Paper.pdf>. [cit. 22.01.2021].

európskych spôsobilostí.¹¹² Nemecká vláda chce väčší dôraz na zvyšujúcu sa dôležitosť spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky prostredníctvom pravidelných aj mimoriadnych stretnutí Rady pre zahraničné veci na úrovni ministrov obrany, podporiť spoločné budovanie kapacít prostredníctvom dvojstranných a viacstranných prepojení ozbrojených síl, ako aj prostredníctvom združovania a spoločného využívania spôsobilostí.¹¹³

Z hľadiska dvojstranných a viacstranných vzťahov sú pre Nemecko charakteristickými partnerstvo založené na hodnotách a bezpečnosti so Spojenými štátmi americkými, bezpečnostné partnerstvo s Francúzskom ako hybnou silou prehĺbujúcou európsku integráciu a zabezpečujúcu mier, slobodu a bezpečnosť, bezpečnostné partnerstvo so Spojeným kráľovstvom, ktoré má dlhodobú tradíciu, bezpečnostná spolupráca s Holandskom a Poľskom, ako aj s ostatnými bezprostrednými susedmi, blízky vzťah s Izraelom a podpora jeho práva existovať, čo je nemenným znakom nemeckej politiky, a posilňovanie a vytváranie strategických partnerstiev s ostatnými regionálnymi mocnosťami, ktoré vyznávajú spoločné hodnoty.¹¹⁴

Nemecko podporuje nové iniciatívy a formáty, ktoré by mali riešiť vznikajúce výzvy s bezpečnostnými dopadmi. OSN, NATO, EÚ a OBSE budú stále tvoriť základný rámec pre nemecké konanie. Avšak Nemecko sa bude angažovať aj v nových formátoch ako je Weimarský trojuholník (Nemecko, Francúzsko a Poľsko), G7, G20, a formátoch riešiacich *ad hoc* spoluprácu ako je E3+3 (Nemecko, Francúzsko, Spojené kráľovstvo, Spojené štáty, Čína a Rusko), formát pre rokovanie s Iránom o jeho jadrovom programe, Normandský formát (Nemecko, Francúzsko, Ukrajina a Rusko), a skupiny štátov smerujúce k potlačeniu pirátstva v Africkom rohu, ako aj medzinárodná aliancia proti ISIL.¹¹⁵

2.9 Poľská republika

Národná bezpečnostná stratégia Poľskej republiky bola prijatá 12. mája 2020 prezidentom Poľskej republiky na žiadosť predsedu vlády.¹¹⁶ Bezpečnostná stratégia bola vypracovaná na základe odporúčaní Kancelárie národnej bezpečnosti¹¹⁷ a vypracoval ju

---

¹¹² Strana 73 Bielej knihy o nemeckej bezpečnostnej politike a budúcnosti Bundeswehru. Dostupné na: <https://issat.dcaf.ch/download/111704/2027268/2016%20White%20Paper.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹¹³ Strana 75 Bielej knihy o nemeckej bezpečnostnej politike a budúcnosti Bundeswehru. Dostupné na: <https://issat.dcaf.ch/download/111704/2027268/2016%20White%20Paper.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹¹⁴ Strana 80 Bielej knihy o nemeckej bezpečnostnej politike a budúcnosti Bundeswehru. Dostupné na: <https://issat.dcaf.ch/download/111704/2027268/2016%20White%20Paper.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹¹⁵ Strana 81 Bielej knihy o nemeckej bezpečnostnej politike a budúcnosti Bundeswehru. Dostupné na: <https://issat.dcaf.ch/download/111704/2027268/2016%20White%20Paper.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹¹⁶ V zmysle článku 4 odseku 1 bodu 1) a článku 6 odseku 1 bodu 1) zákona o všeobecnej povinnosti brániť Poľskú republiku. Dostupné na: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19670440220/U/D19670220Lj.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹¹⁷ O Kancelárii národnej bezpečnosti. Dostupné na internete: <https://en.bbn.gov.pl/en/about-bbn/mission/46,Mission.html>. [cit. 22.01.2021].

medzirezortný tím¹¹⁸. Predchádzajúca národná bezpečnostná stratégia bola prijatá v roku 2014. Stratégia je rozdelená na osem častí: Úvod, Bezpečnostné prostredie, Hodnoty, národný záujem a strategické ciele v oblasti národnej bezpečnosti, Pilier I Bezpečnosť štátu a jeho občanov, Pilier II Poľsko v medzinárodnom bezpečnostnom systéme, Pilier III Identita a národné dedičstvo, Pilier IV Sociálny a hospodársky rozvoj. Ochrana životného prostredia.¹¹⁹

V stratégii je uvedené, že postupný rozpad medzinárodného poriadku nepriaznivo vplýva na bezpečnostné prostredie Poľska, bráni sledovaniu národných záujmov a dosahovaniu strategických cieľov. Bezpečnostné prostredie sa stáva neistým a nepredvídateľným, počet bezpečnostných hrozieb rôzneho druhu narastá. Za najväčšiu hrozbu je označená neoimperálna politika orgánov Ruskej federácie. Základným faktorom formujúcim bezpečnosť Poľska je jeho silné začlenenie do transatlantických a európskych štruktúr a rozvoj bilaterálnej a regionálnej spolupráce s kľúčovými partnermi.

Výzvou sú aj ozbrojené konflikty, ktoré stierajú rozdiel medzi mierom a vojnou, keďže ich intenzita, rozsah a trvanie sa líšia. Rozšírenými sa stali hybridné a iné hrozby, ktoré svojou povahou neprekračujú prah vojny a taktiež zapojenie neštátnych aktérov. Výzvou je aj rozvoj nových technológií, najmä digitálnych, kde by Poľsko chcelo prekročiť rolu bežného používateľa, keďže tieto technológie budú zohrávať dôležitú úlohu nielen vo vojenskom, ale aj hospodárskom živote.

Pozornosť sa venuje aj energetickej bezpečnosti, hospodárstvu, demografii, zdravotníctvu (najmä vďaka SARS-CoV-2) a ochrane životného prostredia. Zároveň sa Poľsko zameriava na vonkajšie základy svojej bezpečnosti, napríklad členstvo v NATO (prítomnosť aliančných jednotiek na území Poľska) a EÚ (SZBP, PESCO a účasť na projektoch Európskeho obranného fondu), strategické partnerstvo so Spojenými štátmi americkými (obrana a bezpečnosť, energetika, obchod, investície, výskum a vývoj) a regionálnu spoluprácu v oblasti bezpečnosti (Bukurešťská deviatka, Vyšehradská skupina, Weimarský trojuholník, iniciatíva Trojmorie, spolupráca s pobaltskými krajinami, OBSE).¹²⁰

---

¹¹⁸ Národná bezpečnostná stratégia Poľskej republiky. Dostupné na internete: <https://en.bbn.gov.pl/en/news/767,National-Security-Strategy-of-the-Republic-of-Poland.html>. [cit. 22.01.2021].

¹¹⁹ Národná bezpečnostná stratégia Poľskej republiky. Dostupné na internete: https://www.bbn.gov.pl/ftp/dokumenty/National_Security_Strategy_of_the_Republic_of_Poland_2020.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹²⁰ Strana 6 až 10 Národnej bezpečnostnej stratégie Poľskej republiky. Dostupné na internete: https://www.bbn.gov.pl/ftp/dokumenty/National_Security_Strategy_of_the_Republic_of_Poland_2020.pdf. [cit. 22.01.2021].

Za základné hodnoty sú nasledovné: nezávislosť a suverenita štátu, bezpečnosť jeho občanov, ľudské a občianske slobody a práva, ľudská dôstojnosť, spravodlivosť, národná identita a dedičstvo, demokratická vláda práva, solidarita, medzinárodný poriadok založený na princípoch medzinárodného práva a ochrany životného prostredia.

Národné záujmy v oblasti národnej bezpečnosti zahŕňajú:

- ochranu nezávislosti, teritoriálnu integrita, suverenitu a bezpečnosť štátu a jeho občanov,
- formovanie medzinárodného poriadku založeného na solidarite a rešpektovaní medzinárodného práva, ktoré zaručuje bezpečný rozvoj Poľska,
- posilňovanie národnej identity a ochrana národného dedičstva,
- zabezpečenie podmienok pre udržateľný a vyvážený sociálny a hospodársky rozvoj a ochranu životného prostredia.

Uvedené národné záujmy sa pretavujú do štyroch pilierov národnej bezpečnosti Poľskej republiky.¹²¹

Prvý pilier s názvom „Bezpečnosť štátu a jeho občanov“ je rozdelená na päť častí: Riadenie národnej bezpečnosti, Odolnosť štátu a spoločná civilná obrana, Poľské ozbrojené sily, Kybernetická bezpečnosť, Informačný priestor.

Časť o riadení národnej bezpečnosti obsahuje osem bodov, ktoré rozvíjajú základnú tézu, ktorou je integrácia riadenia národnej bezpečnosti vrátane riadenia obrany štátu a budovania adaptačných schopností.¹²² Časť venujúca sa zvyšovaniu odolnosti štátu voči hrozbám vytvorením systému spoločnej civilnej obrany založenom na úsilí celého národa a vytváranie pochopenia pre rozvoj odolnosti a obranyschopnosti Poľskej republiky.¹²³

Hlavnou myšlienkou časti o poľských ozbrojených silách je posilňovanie operačných možností poľských ozbrojených síl s cieľom odradiť a obrana pred bezpečnostnými hrozbami, s osobitný dôrazom na zvýšenie úrovne mobility a technickej modernizácie. Predmetná

---

¹²¹ Strana 11 Národnej bezpečnostnej stratégie Poľskej republiky. Dostupné na internete: https://www.bbn.gov.pl/ftp/dokumenty/National_Security_Strategy_of_the_Republic_of_Poland_2020.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹²² Strana 13 Národnej bezpečnostnej stratégie Poľskej republiky. Dostupné na internete: https://www.bbn.gov.pl/ftp/dokumenty/National_Security_Strategy_of_the_Republic_of_Poland_2020.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹²³ Strana 15 Národnej bezpečnostnej stratégie Poľskej republiky. Dostupné na internete: https://www.bbn.gov.pl/ftp/dokumenty/National_Security_Strategy_of_the_Republic_of_Poland_2020.pdf. [cit. 22.01.2021].

myšlienka je rozvinutá v štrnástich bodoch.¹²⁴ Časť o kybernetickej bezpečnosti sa zameriava najmä na zvýšenie odolnosti voči kybernetickým hrozbám a zvýšenie ochrany informácií vo verejnom, vojenskom a súkromnom sektore, ako aj podporu vedomostí a osvedčených postupov umožňujúcich občanom lepšie chrániť svoje informácie. Uvedená časť obsahuje ďalších šesť bodov.¹²⁵ Posledná časť venujúca sa informačnému priestoru kladie dôraz na zabezpečenie bezpečného fungovania štátu a jeho občanov v informačnom priestore, rozvíjajú ju štyri body.

Druhý pilier s názvom „Poľsko v medzinárodnom bezpečnostnom systéme“ je rozdelený na 2 časti: Organizácia Severoatlantickej zmluvy a Európska únia, a Dvojstranná, regionálna a globálna spolupráca. Poľsko si stanovilo za cieľ posilňovať možnosti NATO a EÚ pri zabezpečovaní bezpečnosti Poľska a celého euroatlantického priestoru. Uvedený cieľ je rozvinutý v štrnástich bodoch. Poľsko chce napríklad zrýchliť rozhodovací proces v NATO, zvýšiť a konsolidovať vojenskú prítomnosť NATO na východnom krídle aliancie, pokračovanie v „politike otvorených dverí“ NATO, rozvíjať spoluprácu NATO a EÚ, rozvíjať vzťahy s Fínskom a so Švédskom, pragmaticky sa zapájať v rozvoji SZBP, vrátane PESCO a Európskeho obranného fondu. Záujmom Poľska je aj to, aby si EÚ vo väčšej miere zapájala do zlepšovania bezpečnostnej situácie vo Východnom susedstve, vrátane Východného partnerstva.¹²⁶

V oblasti dvojstrannej, regionálnej a globálnej spolupráce chce Poľsko rozvíjať spoluprácu v uvedených formátoch, aby posilnilo svoju pozíciu ako dôležitého člena medzinárodného bezpečnostného systému. Uvedené má byť dosiahnuté aj prostredníctvom trinástich bodov, ktoré rozvíjajú uvedenú myšlienku. Okrem vyššie uvedených foriem sa Poľsko zameriava aj na krajiny Východného partnerstva (najmä na Ukrajinu, Gruzínsko a Moldavsko), podporujúc ich európske a euroatlantické aspirácie.¹²⁷

Tretí pilier nazvaný „Identita a národné dedičstvo“ má dve časti: Národná identita Poľskej republiky a Vytváranie pozitívneho obrazu Poľska. Poľsko sa chce usilovať o

---

¹²⁴ Strana 18 Národnej bezpečnostnej stratégie Poľskej republiky. Dostupné na internete: https://www.bbn.gov.pl/ftp/dokumenty/National_Security_Strategy_of_the_Republic_of_Poland_2020.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹²⁵ Strana 20 Národnej bezpečnostnej stratégie Poľskej republiky. Dostupné na internete: https://www.bbn.gov.pl/ftp/dokumenty/National_Security_Strategy_of_the_Republic_of_Poland_2020.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹²⁶ Strany 23 a 24 Národnej bezpečnostnej stratégie Poľskej republiky. Dostupné na internete: https://www.bbn.gov.pl/ftp/dokumenty/National_Security_Strategy_of_the_Republic_of_Poland_2020.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹²⁷ Strana 25 Národnej bezpečnostnej stratégie Poľskej republiky. Dostupné na internete: https://www.bbn.gov.pl/ftp/dokumenty/National_Security_Strategy_of_the_Republic_of_Poland_2020.pdf. [cit. 22.01.2021].

posilňovanie národnej identity, zakorenenej v kresťanskom dedičstve a univerzálnych hodnotách. Predmetná časť obsahuje štyri body rozvíjajúce predmetný cieľ.¹²⁸

Časť o vytváraní pozitívneho obrazu Poľska sa zameriava na posilňovanie pozitívneho obrazu Poľska a jeho kultúrnej a ekonomickej atraktivity. Uvedené sa má dosiahnuť aj prostredníctvom troch bodov, ktoré sú obsiahnuté v predmetnej časti.¹²⁹

Posledný štvrtý pilier nesie názov „Sociálny a hospodársky rozvoj. Ochrana životného prostredia“ sa skladá zo šiestich častí: Ochrana zdravia a rodiny, Migračná politika, Hospodárska bezpečnosť, Energetická bezpečnosť, Ochrana životného prostredia, Vedecký a technologický potenciál.

2.10 Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska

Národná bezpečnostná stratégia a strategický obranný a bezpečnostný prehľad¹³⁰ bola prijatá v roku 2015.

Z obsahového hľadiska pozostáva zo siedmich kapitol, pričom niektoré kapitoly majú aj podkapitoly, a dvoch príloh:

- Kapitola 1 - Naša vízia, hodnoty a prístup,
- Kapitola 2 - Spojené kráľovstvo: silné, vplyvné a globálne,
- Kapitola 3 - Národný bezpečnostný kontext,
- Kapitola 4 - Ochrana našich ľudí
  - A. Ochrana Spojeného kráľovstva, zámorských území a britských občanov v zámorí,
  - B. Naše ozbrojené sily,
  - C. Jadrové odstrašenie,
  - D. Potláčanie extrémizmu a terorizmu,
  - E. Kybernetika,
  - F. Závažná a organizovaná trestná činnosť,
  - G. Krízová reakcia a odolnosť,
- Kapitola 5 - Premietnutie nášho globálneho vplyvu,
  - A. Celosvetový vplyv,

¹²⁸ Strana 28 Národnej bezpečnostnej stratégie Poľskej republiky. Dostupné na internete: https://www.bbn.gov.pl/ftp/dokumenty/National_Security_Strategy_of_the_Republic_of_Poland_2020.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹²⁹ Strana 29 Národnej bezpečnostnej stratégie Poľskej republiky. Dostupné na internete: https://www.bbn.gov.pl/ftp/dokumenty/National_Security_Strategy_of_the_Republic_of_Poland_2020.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹³⁰ Národná bezpečnostná stratégia a strategický obranný a bezpečnostný prehľad. Dostupné na: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

- B. Spojenci, partneri a celosvetové angažovanie sa,
- C. Posilňovanie medzinárodného poriadku založeného na pravidlách a jeho inštitúcií,
- D. Riešenie konfliktov a budovanie stability v zámorí,
- Kapitola 6 - Podpora našej prosperity,
  - A. Ekonomická bezpečnosť a príležitosti,
  - B. Inovácie,
  - C. Obranný a bezpečnostný priemysel a zručnosti,
- Kapitola 7 - Implementácia a reforma,
- Príloha A - Sumár hodnotenia národných bezpečnostných rizík 2015,
- Príloha B - Slovník.¹³¹

V úvodnej kapitole sa definujú tri základné národno-bezpečnostné ciele:

- ochrana „našich“ ľudí,
- premietnutie „nášho“ globálneho vplyvu,
- podpora prosperity.

Prvý cieľ sa má dosiahnuť prostredníctvom viacerých krokov, napríklad prostredníctvom investovania 2 % HDP do obrany, investovaním do agilných, schopných a globálne nasadenia schopných ozbrojených síl a spravodajských agentúr, odstrašením potencionálnych protivníkov vrátane obnovy jadrového odstrašenia, uprednostnením boja proti terorizmu, radikalizácii a extrémizmu doma a v zámorí a zvýšením odolnosti komúnit voči hrozbám a nebezpečenstvám.

Druhý cieľ bude realizovaný prostredníctvom investovania 0,7 % HND do rozvojovej spolupráce, 50 % rozpočtu ministerstva pre medzinárodný rozvoj sa bude investovať v nestabilných štátoch a regiónoch, využitie „mäkkej sily“ a britkého globálneho dosahu na podporu britských hodnôt a záujmov (s využitím diplomatov, rozvojovej spolupráce a prostredníctvom BBC a British Council), investovanie do spojenectiev a iné.

Dosiahnutie tretieho cieľa bude realizované najmä prostredníctvom obhajoby otvoreného a na pravidlách založeného medzinárodného obchodu, užšej spolupráce so súkromným sektorom a spojencami na zvýšení inovácií a podporou obranného priemyslu.¹³²

---

¹³¹ Strana 3 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹³² Strany 11 a 12 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na:

Druhá kapitola sa zameriava na jedinečné silné stránky Spojeného kráľovstva, ktoré mu umožňujú zastávať silnú a pozitívnu úlohu vo svete. Ide najmä o silnú, rôznorodú a odolnú spoločnosť, ozbrojené sily, bezpečnostné a spravodajské agentúry, súdny systém, diplomatickú službu, rozvojovú pomoc, médiá, šport a umenie. Spojené kráľovstvo taktiež zastáva popredné miesto vo vede, technológiách, medicíne, energetike a kreatívnom priemysle.¹³³

V ďalšej kapitole sa rozoberá meniaci sa národný bezpečnostný koncept a implikácie z toho plynúce pre budúcnosť. Vychádza zo širokého množstva verejne dostupných, ako aj utajovaných skutočností, pochádzajúcich z ministerstiev, vrátane Národného hodnotenia bezpečnostných rizík 2015, ktoré bolo prerokované aj s odborníkmi, kľúčovými spojencami a partnermi. Stratégia identifikuje štyri základné výzvy, ktoré budú formovať bezpečnostné záujmy Spojeného kráľovstva v nasledujúcej dekáde:

- rastúca hrozba terorizmu, extrémizmu a nestability,
- obnova hrozieb zo strany štátu, rastúca medzištátna konkurencia,
- dopad technológií, najmä kybernetických hrozieb, technologický rozvoj,
- rozpad medzinárodného poriadku založeného na pravidlách zhoršuje možnosť dosiahnutia konsenzu a potláčania celosvetových hrozieb.¹³⁴

Medzi domáce a celosvetové bezpečnostné výzvy sú zaradené terorizmus a extrémizmus, severoírsky terorizmus, dopady nestability, migrácia, závažná a organizovaná trestná činnosť a celosvetová zdravotná bezpečnosť.¹³⁵

---

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹³³ Strany 13 a 14 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹³⁴ Strana 15 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹³⁵ Strany 15 až 17 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

Medzi pokračujúce riziká boli označené núdzové situácie, významné prírodné katastrofy v zámorí, energetická bezpečnosť, globálna ekonomika, klimatická zmena a nedostatok zdrojov.¹³⁶

Štvrtá kapitola sa zameriava na plnenie prvého národno-bezpečnostného cieľa. Predmetný cieľ sa má dosiahnuť prostredníctvom viacerých konkrétnych úloh. Cieľom je prijať a vytrénovať vyše 1 900 dodatočných pracovníkov bezpečnostných a spravodajských agentúr s cieľom boja proti medzinárodnému terorizmu, kybernetickým hrozbám a iným celosvetovým hrozbám. V NATO by sa Spojené kráľovstvo chcelo sústrediť na obnovenie pozornosti na odstránenie ako odpovede na súčasné a budúce hrozby.¹³⁷ Bude pokračovať snaha o naplnenie cieľa NATO v investovaní aspoň 2 % HDP do obrany. Do ozbrojených síl sa bude v nasledujúcej dekáde investovať 178 miliárd libier do vybavenia a podpory. Posilní sa možnosť spolupráce medzi ozbrojenými silami a bezpečnostnými a spravodajskými agentúrami pri čelení hrozbám celosvetovo. Cieľom je zároveň zabezpečenie, aby ozbrojené sily mohli pôsobiť celosvetovo a nebudú subjektom neodôvodnených právnych nárokov, ktoré by podkopávali ich schopnosť vykonávať stanovené úlohy.¹³⁸

V spolupráci s Francúzskom sa bude rozvíjať britský program „Bezpilotný bojový vzdušný systém“ a spolupracovať sa bude na zložitých zbraňových systémoch. Cieľom je, aby počet príslušníkov armády neklesol pod 82 000. Rezervy by mali dosiahnuť počet 35 000. Pozornosť sa venuje aj osobnému životu príslušníkov. Pripraví sa prvá komplexná rodinná stratégia pre ozbrojené sily, ponúkne sa možnosť súkromného ubytovania.¹³⁹ Súčasná trieda jadrových ponoriek sa nahradí novou.¹⁴⁰ Implementuje sa nová protixtrémistická stratégia.

---

¹³⁶ Strany 20 až 22 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹³⁷ Strany 24 a 25 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹³⁸ Strany 27 až 30 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹³⁹ Strany 32 a 33 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹⁴⁰ Strana 35 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

Posilnia sa aj zdroje pre políciu a ostatné zložky bojujúce proti terorizmu. Zvýšia sa výdavky na leteckú bezpečnosť vo svete, vytvorí sa väčšia a schopnejšia celosvetová bezpečnostná a spravodajská sieť chrániaca britských občanov doma a v zahraničí. Rozšíri sa sieť protiteroristických a protiextremistických odborníkov na Blízkom východe, v severnej Afrike, južnej Ázii a subsaharskej Afrike.¹⁴¹

Investuje sa vyše 1,9 miliardy libier do roku 2020 na ochranu Spojeného kráľovstva pred kybernetickými útokmi. Zlepší sa schopnosť odhaľovať a analyzovať kybernetické ohrozenia a schopnosť brániť sa pred útokmi. Za uvedeným účelom sa vytvorí Národnej kybernetické centrum. Posilnia sa orgány bojujúce proti kybernetickému zločinu.¹⁴²

Nasledujúca kapitola sa venuje plneniu druhého národno-bezpečnostného cieľa. Posilní sa znalosť oblastí, ktoré sú životne dôležité pre bezpečnosť a prosperitu, najmä jazykové znalosti mandarínčiny a arabčiny. Zlepší sa tiež znalosť Ruska. Bude sa financovať približne 2 200 štipendií ročne pre schopných mladých ľudí.¹⁴³ Bude sa pokračovať v investovaní do British Council. 85 miliónov libier ročne sa investuje do digitálnych, televíznych a rádiových služieb BBC, aby sa posilnil jej celosvetový dosah.¹⁴⁴ NATO je považované za najsilnejšiu a najefektívnejšiu vojenskú alianciu na svete a základ britskej obrannej politiky. Deklaruje sa záujem o posilnenie interoperability amerických a britských ozbrojených síl, najmä pravidelným plánovaním a spoločným výcvikom. Posilní sa aj britsko-francúzska spolupráca v oblasti obrany a bezpečnosti. Podobný záujem sa deklaruje aj pri Nemecku. Záujem o spoluprácu sa deklaruje aj s Talianskom, Španielskom, Nórskom, Holandskom, Dánskom, Estónskom, Litvou, Lotyšskom, Poľskom, Švédskom a Fínskom.

---

¹⁴¹ Strany 37 a 39 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹⁴² Strany 40 a 41 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹⁴³ Strana 48 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹⁴⁴ Strana 49 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

Z mimoeurópskych krajín sa spolupráca zameriava najmä na Austráliu, Kanadu, Nový Zéland, Japonsko, Južnú Kóreu, Indiu a iné krajiny.¹⁴⁵

Zdvojnásobí sa počet príslušníkov ozbrojených síl pôsobiacich v mierových misiách, podporí sa zvýšenie počtu krajín, ktoré ratifikovali zmluvu o obchode so zbraňami, zdvojnásobí sa Fond dobrej vlády, ktorý bude podporovať ekonomické a správne reformy vo východoeurópskom susedstve. Zvýši sa financovanie pre rozvojové krajiny v oblasti klímy aspoň o 50 % na 5,8 miliardy libier do roku 2020. Spojené kráľovstvo založí nový tím rýchlej reakcie skladajúci sa z odborníkov, ktorý bude pomáhať krajinám odhaľovať a kontrolovať šírenie ochorení, založí sa aj zdravotnícky tím, ktorý bude poskytovať zdravotnícku pomoc.¹⁴⁶

Šiesta kapitola sa sústreďuje na posledný národno-bezpečnostný cieľ. K jeho naplneniu by malo dôjsť najmä prostredníctvom vytvorenia Fondu prosperity v hodnote 1,3 miliardy libier do roku 2020, podporou výskumu a spolupráce so súkromným sektorom a akademickou obcou, ktorá by mala umožniť odhaliť nové hrozby a príležitosti. Vláda podporí súkromný sektor, spojencov a vedeckú obec, aby sa rýchlejšie podarilo implementovať idey do reality. Podporí sa vytvorenie a rast kybernetického bezpečnostného sektora, vrátane inovačných centier, podpora najlepších začínajúcich kybernetických malých a stredných podnikov. Publikuje sa nová národná stratégia stavby lodí. Podporí sa jednoduchšie uchádzanie sa o obranné a bezpečnostné kontrakty zo strany malých a stredných podnikov a netradičných dodávateľov. Zlepší sa podpora exportu v oblasti obrany a bezpečnosti.¹⁴⁷

Investuje sa 50 miliónov libier do navýšenia počtu jednotiek kadetov na školách, aby ich počet dosiahol 500 do roku 2020. Do roku 2020 absolvuje výcvik najmenej 50 000 učňov v oblasti obrany. Poskytne sa cielené školenie pre tých, ktorí chcú vykonávať svoju kariéru v kybernetike.¹⁴⁸

---

¹⁴⁵ Strany 50 až 59 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹⁴⁶ Strany 60 až 66 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹⁴⁷ Strany 70 až 77 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹⁴⁸ Strany 78 a 79 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

Posledná kapitola stanovuje, ako sa bude naplňovať predmetná stratégia. Založí sa nová komisia pri Národnej bezpečnostnej rade, ktorá bude dohliadať na implementáciu. Preskúma sa štruktúru strategického hodnotenia v rámci ústrednej vlády. Založí sa bezpečnostná a obranná sieť, kde sa budú odovzdávať osvedčené postupy a riešiť spoločné bezpečnostné výzvy, kde sa bude podporovať rozvoj a rozmanitejšia a inkluzívnejšia národná bezpečnostná komunita. Založí sa virtuálna Národná bezpečnostná akadémia.¹⁴⁹

2.11 Švédske kráľovstvo

Švédska Národná bezpečnostná stratégia¹⁵⁰ je z roku 2017. Je rozdelená na niekoľko kapitol:

- Predslov,
- Úvod,
- Naš prístup k bezpečnosti,
- Bezpečnosť vo Švédsku,
- Švédsko a svet,
- Naše národné záujmy,
- Ohrozenia našej bezpečnosti a spôsob ako ich riešiť, a
- Záver.¹⁵¹

V prístupe k bezpečnosti sa deklaruje, že švédska sloboda, mier a bezpečnosť musia byť zachované. Žiadna povinnosť štátu nie je dôležitejšia. Základnými cieľmi bezpečnosti Švédska sú ochrana života a zdravia obyvateľstva, funkčnosti spoločnosti, schopnosti zachovať základné hodnoty ako sú demokracia, vláda práva a základné ľudské slobody a ľudské práva. Za účelom dosiahnutia uvedených cieľov musí byť zachovaná nezávislosť a autonómia krajiny spoločne s teritoriálnou integritou. Švédske záujmy sú úzko spojené najmä s nordickými a pobaltskými susedmi Švédska, EÚ a zbytkom Európy. Avšak silné transatlantické väzby sú životne dôležité pre európsku bezpečnosť.¹⁵²

---

¹⁴⁹ Strana 81 až 84 Národnej bezpečnostnej stratégie a strategického obranného a bezpečnostného prehľadu. Dostupné na:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf. [cit. 22.01.2021].

¹⁵⁰ Národná bezpečnostná stratégia Švédskeho kráľovstva. Dostupné na:

<https://www.government.se/4aa5de/contentassets/0e04164d7eed462aa511ab03c890372e/national-security-strategy.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹⁵¹ Strana 2 Národnej bezpečnostnej stratégie Švédskeho kráľovstva. Dostupné na:

<https://www.government.se/4aa5de/contentassets/0e04164d7eed462aa511ab03c890372e/national-security-strategy.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹⁵² Strana 6 Národnej bezpečnostnej stratégie Švédskeho kráľovstva. Dostupné na:

<https://www.government.se/4aa5de/contentassets/0e04164d7eed462aa511ab03c890372e/national-security-strategy.pdf>. [cit. 22.01.2021].

V časti o bezpečnosti vo Švédsku sa hneď v úvode deklaruje, že Švédsko chce byť otvorenou a bezpečnou spoločnosťou pre všetkých.

„Švédsko a svet“ je názov ďalšej kapitoly. V nej sa sústreďuje pozornosť na niektoré aspekty, ktoré ovplyvňujú súčasný svet a jeho budúcu podobu. Ide napríklad o globalizáciu, rivalitu najsilnejších mocností a z toho plynúci problém dosiahnutia konsenzu, celosvetové prerozdelenie sily medzi štátmi, ale aj regiónmi, rozvoj multipolárneho svetového poriadku, pokles v dodržiavaní ľudských práv, demokracie a vlády práva, urbanizácia, demografia, rozpor medzi ekonomickou integráciou a protekcionizmom a izoláciou.¹⁵³

Európska integrácia, ktorá bola postavená primárne na udržiavaní mieru, posilnila švédsku bezpečnosť a prosperitu. Európska únia však čelí ekonomickým, bezpečnostným a ďalším problémom a výzvam. Súčasne však rastie potreba európskej spolupráce v oblasti bezpečnosti, keďže žiadny štát nemá zdroje, aby čelil výzvam sám. Medzi uvedené výzvy sa zaraďujú najmä regióny južne od hraníc EÚ, ktoré čelia nestabilite, ozbrojeným konfliktom a humanitárnym výzvam. Konflikty v Sýrii, Iraku, Jemene a Líbyi ovplyvňujú celé regióny. Najmä konflikt v Sýrii je príkladom, kedy Bezpečnostná rada OSN nebola schopná prevziať zodpovednosť za situáciu, ktorá prerástla do regionálneho konfliktu. Na východných hraniciach zase Rusko porušilo kľúčové časti európskeho bezpečnostného poriadku.¹⁵⁴

Švédsko sa aktívne snaží vplývať na vývoj bezpečnosti v baltickom regióne. Spolupráca s Fínskom sa zintenzívnila, rozvíja sa spolupráca s NATO, nordickými krajinami. Na dvojstrannej úrovni sa Švédsko snaží o posilnenie bezpečnosti v spolupráci s Dánskom, Fínskom, Nórskom, Poľskom, Spojeným kráľovstvom, Nemeckom a Spojenými štátmi. Švédsko sa zapája aj do aktivít medzinárodných organizácií ako OBSE, Arktická rada, Barentsova euro-arktická rada, Rada pobaltských štátov a iné.¹⁵⁵

Za národné záujmy Švédsko označuje:

- zabezpečenie bezpečnosti a zdravia Švédov,
- zabezpečenie zásobovania a ochrana základných služieb,
- udržiavanie základných hodnôt demokracie, vlády práva, ľudských slobôd a ľudských práv,

---

¹⁵³ Strana 10 Národnej bezpečnostnej stratégie Švédskeho kráľovstva. Dostupné na: <https://www.government.se/4aa5de/contentassets/0e04164d7eed462aa511ab03c890372e/national-security-strategy.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹⁵⁴ Strana 12 Národnej bezpečnostnej stratégie Švédskeho kráľovstva. Dostupné na: <https://www.government.se/4aa5de/contentassets/0e04164d7eed462aa511ab03c890372e/national-security-strategy.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹⁵⁵ Strany 12 a 13 Národnej bezpečnostnej stratégie Švédskeho kráľovstva. Dostupné na: <https://www.government.se/4aa5de/contentassets/0e04164d7eed462aa511ab03c890372e/national-security-strategy.pdf>. [cit. 22.01.2021].

- obranu, za každých okolností, švédskych slobôd, bezpečnosti a práva na sebaurčenie,
- podporu stability a bezpečnosti v regióne,
- udržiavanie a posilňovanie spolupráce, solidarity a integrácie v EÚ, a
- podporu multilaterálneho svetového poriadku založeného na dodržiavaní pravidiel.¹⁵⁶

Za hrozby sú považované:

- vojenské hrozby,
- informačná a kybernetická bezpečnosť, digitálne riziká,
- terorizmus a násilný extrémizmus,
- organizovaný zločin,
- ohrozenie energetických dodávok,
- ohrozenie dopravy a infraštruktúry,
- zdravotné hrozby a
- klimatická zmena a jej efekty.¹⁵⁷

Na odvrátenie predmetných hrozieb je švédska vojenská obrana pripravená brániť Švédsko samostatne alebo s inými, doma alebo v zahraničí. Hoci Švédsko nie je členom žiadnej vojenskej aliancie, tak jednostranne deklaruje, že nezostane pasívne v prípade útoku na členský štát EÚ alebo nordickú krajinu. Švédsko očakáva podobný postup od spomenutých krajín. Okrem uvedeného chce Švédsko čeliť vojenským hrozbám dôveryhodnou schopnosťou vojenskej obrany, ozbrojenými silami schopnými čeliť každému útočníkovi, najmä obranou proti letectvu a ponorkám, civilnou obranou, obranným plánovaním, dobrým zahraničným spravodajstvom, psychologickou obranou, schopnosťou čeliť nepriateľskej propagande a účasťou v misiách OSN, EÚ, NATO a OBSE.¹⁵⁸

V oblasti informačnej a kybernetickej bezpečnosti chce Švédsko byť najlepším vo využívaní príležitostí, ktoré predmetná sféra ponúka. Základom informačnej a kybernetickej obrany je odhaľovanie a znižovanie počtu slabých miest. Preto sa vypracuje bezpečnostná analýza a/alebo analýza rizík a slabín. Je potrebné zlepšiť schopnosť predchádzať, odhaľovať a riešiť incidenty. Vypracuje sa kybernetická bezpečnostná stratégia. Mnohé hrozby v oblasti

---

¹⁵⁶ Strany 14 až 16 Národnej bezpečnostnej stratégie Švédskeho kráľovstva. Dostupné na: <https://www.government.se/4aa5de/contentassets/0e04164d7eed462aa511ab03c890372e/national-security-strategy.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹⁵⁷ Strany 17 až 25 Národnej bezpečnostnej stratégie Švédskeho kráľovstva. Dostupné na: <https://www.government.se/4aa5de/contentassets/0e04164d7eed462aa511ab03c890372e/national-security-strategy.pdf>. [cit. 22.01.2021].

¹⁵⁸ Strany 17 a 18 Národnej bezpečnostnej stratégie Švédskeho kráľovstva. Dostupné na: <https://www.government.se/4aa5de/contentassets/0e04164d7eed462aa511ab03c890372e/national-security-strategy.pdf>. [cit. 22.01.2021].

IT a kybernetického priestoru sú medzinárodného charakteru a trápia aj iné krajiny. Švédsko sa preto bude sústreďovať na spoluprácu najmä s príslušnými orgánmi EÚ.¹⁵⁹

V prípade boja proti terorizmu je potrebné zabezpečiť nielen ochranu demokracie proti násilnému extrémizmu, ale aj opatrenia zvyšujúce bezpečnosť a prísnejšiu legislatívu. Uvedené platí v medzinárodnej sfére aj v domácom prípade. Úsilie v boji proti terorizmu sa člení na tri oblasti: predchádzanie, zabránenie a ochrana. Je potrebné zabrániť radikalizácii a náboru do teroristických organizácií. V predmetnej oblasti musia pôsobiť ako aj štátne orgány, tak aj miestna samospráva a občianske združenia. Boj proti terorizmu si vyžaduje cezhraničnú spoluprácu, preto sa Švédsko bude prostredníctvom EÚ a OSN snažiť dosiahnuť použitie účinnejších nástrojov boja proti terorizmu a extrémizmu.

---

¹⁵⁹ Strany 19 a 20 Národnej bezpečnostnej stratégie Švédskeho kráľovstva. Dostupné na: <https://www.government.se/4aa5de/contentassets/0e04164d7eed462aa511ab03c890372e/national-security-strategy.pdf>. [cit. 22.01.2021].

3 Záver

Predkladaný materiál rozobral základné body jednotlivých bezpečnostných stratégií a proces ich prijatia vo vybraných európskych štátoch. Proces prijatia sa v skúmaných krajinách líši. V niektorých štátoch ide o vlády dokument, ktorý prijíma vláda bez ingerencie parlamentu. Na druhej strane stojí napr. Chorvátsko, kde bezpečnostná stratégia bola predmetom pozmeňujúcich návrhov počas schvaľovania v parlamente.

Pokiaľ ide o obsah, tak bezpečnostná stratégia každej krajiny odráža jej pohľad na bezpečnosť. Napríklad pobaltské krajiny (najmä Lotyšsko) venujú pomerne veľký priestor Ruskej federácii. Vo všeobecnosti sa dá povedať, že krajiny susediace s Ruskou federáciou (Estónsko, Lotyšsko a Litva) vnímajú konanie Ruskej federácie citlivejšie a považujú ho za väčšiu hrozbu, ako krajiny, ktoré sú vzdialenejšie. Tieto krajiny (napríklad Nemecko a Spojené kráľovstvo) síce vnímajú ruské konanie problematicky a vyjadrujú odhodlanie brániť sa mu, na druhej strane však hovoria aj o potrebe spolupráce.

Isté rozdiely možno badať aj v tom, na ktoré regióny sa zameriava pozornosť jednotlivých štátov. Možno povedať, že menšie štáty (napr. Chorvátsko, Lotyšsko, Česko) sa sústreďia najmä na bezprostredné okolie. Na druhej strane krajiny ako Francúzsko alebo Spojené kráľovstvo pôsobia v podstate globálne.

Viacere stratégie majú isté špecifiká. Estónsko napríklad v stratégii počíta s tým, že časť jeho územia by mohla byť okupovaná. Maďarsko sa zameriava najmä na migráciu. Bezpečnostná stratégia Spojeného kráľovstva sa sústreďí na globálne pôsobenie, apod. Medzi najaktuálnejšie dokumenty patria bezpečnostné stratégie Poľska a Maďarska. To sa odráža aj na ich obsahu, keď sa venuje pozornosť aj ochrane verejného zdravia ako významného komponentu celkovej bezpečnosti.

Možno však pozorovať, že existuje viacero prvkov, ktoré sú v jednotlivých stratégiách obdobné. Ide najmä o hodnotenie súčasného bezpečnostného prostredia. Napríklad sa konštatuje, že bezpečnostné prostredie sa stáva nestabilnejším, prípadne sa spomína úpadok multilateralizmu.

Použité zdroje

1. Bezpečnostná stratégia Slovenskej republiky. Dokument dostupný na: <https://www.mosr.sk/data/files/833.pdf>
2. Uznesenie vlády Českej republiky č. 79 zo dňa 4. februára 2015. Dostupné na: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/VPRA9TLBFGUZ>.
3. Bezpečnostná stratégia Českej republiky. Dostupné na: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>.
4. Obranná stratégia Českej republiky. Dostupné na: http://www.mocr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/OS.pdf.
5. Národný bezpečnostný koncept Estónskej republiky. Dostupné na: https://www.kaitseministeerium.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/national_security_concept_2017_0.pdf.
6. Chorvátsko má novú Národnú bezpečnostnú stratégiu. Dostupná na: <https://www.sabor.hr/en/press/news/croatia-gets-new-national-security-strategy>.
7. Prehľad legislatívneho procesu Národnej bezpečnostnej stratégie Chorvátskej republiky. Dostupné na: <http://edoc.sabor.hr/Views/AktView.aspx?type=HTML&id=2021622>.
8. Ústava Chorvátskej republiky. Dostupné na: https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/inline-files/CONSTITUTION_CROATIA.pdf.
9. Nová národná bezpečnostná stratégia bude prijatá v roku 2017. Dostupné na: <https://www.total-croatia-news.com/politics/14955-new-national-security-strategy-to-be-adopted-in-2017>.
10. Národná bezpečnostná stratégia Chorvátskej republiky. Dostupné na: https://www.morh.hr/wp-content/uploads/2018/04/strategy_18012018.pdf.
11. Zákon o základoch národnej bezpečnosti. Dostupné na: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.353942?jfwid=nz8qn8i8i>
12. Strategické hodnotenie obrany a národnej bezpečnosti 2017. Dostupné na: <https://cd-geneve.delegfrance.org/Strategic-review-of-Defence-and-national-security-2017>.
13. Národná bezpečnostná stratégia Litovskej republiky. Dostupné na: <https://kam.lt/download/57457/2017-nacsaugstrategijaen.pdf>.
14. Koncept národnej bezpečnosti Lotyšskej republiky. Dostupné na: https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs_imp.nsf/0/AA381264227430DAC22584800028C26D?OpenDocument.
15. Legislatívny proces Konceptu národnej bezpečnosti Lotyšskej republiky. Dostupné na: https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs_imp.nsf/webSasaiste?OpenView&restrictcategory=225/Lm13.
16. Zákon o národnej bezpečnosti. Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/en/en/id/14011-national-security-law>.
17. Koncepcia národnej bezpečnosti stanovuje priority Lotyšska pri riešení hrozieb týkajúcich sa národnej bezpečnosti. Dostupné na: <https://www.mk.gov.lv/en/aktualitates/national-security-concept-sets-out-latvias-priorities-addressing-threats-related>.

18. Národná bezpečnostná stratégia Maďarska. Dostupné na:
http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110.
19. Biela kniha o nemeckej zahraničnej politike a budúcnosti Bundeswehru. Dostupné na:
<https://issat.dcaf.ch/download/111704/2027268/2016%20White%20Paper.pdf>.
20. Zákon o všeobecnej povinnosti brániť Poľskú republiku. Dostupné na:
<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19670440220/U/D19670220Lj.pdf>.
21. Kancelárii národnej bezpečnosti. Dostupné na internete:
<https://en.bbn.gov.pl/en/about-bbn/mission/46,Mission.html>.
22. Národná bezpečnostná stratégia Poľskej republiky. Dostupné na internete:
<https://en.bbn.gov.pl/en/news/767,National-Security-Strategy-of-the-Republic-of-Poland.html>.
23. Národná bezpečnostná stratégia Poľskej republiky. Dostupné na internete:
https://www.bbn.gov.pl/ftp/dokumenty/National_Security_Strategy_of_the_Republic_of_Poland_2020.pdf.
24. Národná bezpečnostná stratégia a strategický obranný a bezpečnostný prehľad.
Dostupné na:
https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf
25. Národná bezpečnostná stratégia Švédskeho kráľovstva. Dostupné na:
<https://www.government.se/4aa5de/contentassets/0e04164d7eed462aa511ab03c890372e/national-security-strategy.pdf>.